

Fogalomtár Glossary

A, Á

Agrárrolló – Agricultural terms of trade: Az agrárrolló számításakor a mezőgazdasági termelőiár-indexet osztjuk a mezőgazdasági ráfordítások árindexével.

Aktív kereső – Active earner: A keresőtevékenységet folytató, keresettel, jövedelemmel rendelkező, társas vagy egyéni vállalkozásoknál, költségvetési és társadalombiztosítási szervezeteknél, nonprofit intézményeknél egy adott időpontban (december 31. eszmei időpont) főállású munkaviszony keretében alkalmazásban álló személy, beleértve a nyugdíja szüneteltetésével foglalkoztatottat is. Idetartozik továbbá a társas vállalkozás dolgozó tagja, az egyéni vállalkozó és segítő családtagja, a mezőgazdasági segítő családtag, az alkalmi munkás és a napszámos.

Aktivitási arány – Participation rate (Activity rate): A gazdaságilag aktívak (foglalkoztatottak és a munkanélküliek együttes száma) a megfelelő korcsoportba tartozó népesség százalékában.

Alapár – Basic price: A termelő által egységnyi termék vagy szolgáltatás értékesítésekor realizált ár. (Azaz az értékesítési árból le kell vonni a termelő által befizetett termékadókat és hozzá kell adni az értékesítéshez kapcsolódó terméktámogatásokat.)

Alapterület – Sales space of shops: Az értékesítő helyiség értékesítésre és bemutatásra használt részének tényleges (vagy becsült) nagysága (m²-ben). Az alapterület-adatok alapvetően önkormányzati, részben vállalkozási adatgyűjtésből és becsült adatokból származnak.

Alkalmazásban álló – Employees: Alkalmazásban állónak tekintendő az a munkavállaló, aki a munkáltatóval munkavégzésre irányuló jogviszonyban áll, s munkaszerződése, munkavégzésre irányuló megállapodása alapján, havi átlagban – vagy nem teljes hónapra vonatkozó munkaszerződés esetén teljes havi munkavégzésre átszámítva – legalább 60 munkaórán, munkadíj ellenében munkavégzésre kötelezett. Az alkalmazásban állók statisztikai állományi létszáma magában foglalja a munkáltatóval munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló személyeket, a munkából meghatározott okok miatt távollévőket (szülési szabadság, gyes, gyed, betegség vagy fizetés nélküli szabadság miatt egy hónapot – 1998-ig három hónapot – meghaladó távollét, állásból való felfüggesztés, felmentési idő alatt munkavégzés alóli felmentés) és a munkaszerződés szerint 60 munkaóránál rövidebb munkaidőben foglalkoztatottakat.

Alkalmazott – Employees (Employee): A vállalkozásnál, költségvetési, társadalombiztosítási, illetve nonprofit szervezetnél, egyéni vállalkozónál rendszeres jövedelemszerző munkával rendelkező munkavállaló (függetlenül attól, hogy nyugdíjas-e), beleértve a szezonális munkást, a vonatkozó héten munkát végző alkalmi munkást.

Államháztartás egyéni célú fogyasztási kiadásai – Individual consumption expenditure financed by government : Az államháztartás által finanszírozott és a háztartások által egyénileg fogyasztott termékek és igénybe vett termékek és szolgáltatások összege (természetbeni társadalmi juttatás).

Államháztartási mérleg – Balance of the general government: Az államháztartás valamennyi alrendszerének (a központi költségvetésnek, a központi költségvetési szerveknek, a helyi önkormányzatoknak, az elkülönített állami pénzalapoknak és a társadalombiztosítási alapoknak) a bevételeit, illetve kiadásait tartalmazza.

Állandó vándorlás – Permanent migration: A vándorló lakóhelyét felhagyva, más településen lévő lakást jelöl meg lakóhelyeül.

Álláskeresői járadékban részesülők – Jobseekers' allowance recipients: A nyilvántartott álláskeresők közül azok, akik álláskeresővé válásukat megelőzően járulékfizetési kötelezettségüknek eleget tettek, és így a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvényben (Ft.) meghatározott feltételek szerint álláskeresői járadék folyósítására jogosultságot szereztek. A jogszabály 2005. november 1-jei változása 2006. január 1-jétől volt vállalkozók belépését is lehetővé teszi.

Álláskeresői segélyben részesülők – Jobseekers' assistance recipients: A nyilvántartott álláskeresők közül azok, a) akik az álláskeresői járadék folyósításának minimum 180 napra megállapított idejét kimerítették, b) akik minimum 200, maximum 364 nap munkaviszonnyal rendelkeznek és c) akiknek a kérelem benyújtásakor a reájuk irányadó nyugdíjkorhatár betöltéséhez legfeljebb 5 év hiányzik és az álláskeresői járadék folyósításának legalább 140 napra megállapított idejét kimerítették.

Állatkert, vadaspark – Zoological garden, wildlife park: A természet- és állatvédelmet szolgáló állandó intézmény, ahol az állatokat a nagyközönség részére történő bemutatás céljából tartják. Az ismeretterjesztést, oktatást és nevelést az ott élő állatok folyamatos és szakszerű bemutatásával és tájékoztatással biztosítja.

Állóeszköz-felhasználás – Consumption of fixed capital: A termelésben az adott elszámolási időszakban működtetett állóeszközök értékcsökkenését fejezi ki, ami a fizikai elhasználódásból, a szokásos erkölcsi elavulásból és a szokásos véletlen károkból adódik.

Általános oktatás – General education: A közoktatás általános műveltséget megalapozó, illetve az érettségi vizsgára felkészítő szakasza.

Alternatív színház – Alternative theatre: Önálló épülettel nem rendelkező társulat, amely rendszeresen előadásokat tart a nagyközönség számára.

AM-Micro – AM-Micro: A jelek – AM-mikrocsatornán történő – elosztása olyan pont és több pont közötti forgalmi szolgáltatás, amelynek során a szolgáltató a légkörön keresztül rádióhullámokon audio- és videojeleket juttat el a szolgáltatást felhasználó készülékének bemenetére.

Anyanyelv (népszámlálás) – Mother tongue (population census): Az az élő nyelv, amelyet az ember gyermekkorában (elsőként) tanul meg, amelyen családtagjaival általában beszél, és amelyet minden befolyástól mentesen anyanyelvének vall. A némák és a beszélni nem tudó csecsemők esetében az anyanyelv az a nyelv, amelyen hozzátartozóik rendszerint beszélnek.

Anyanyelven kívül beszélt nyelv (népszámlálás) – *Language spoken besides one's mother tongue (population census)*: Az az élő nyelv, amelyen a személy az anyanyelven kívül másokat megérteni és magát megértetni képes. A népszámlálásoknál általában, de a 2001. évi adatoknál is az anyanyelven és a családi, baráti közösségekben használt nyelven kívül több nyelv ismeretének megadására volt lehetőség. Ennek megfelelően az összeírt személy annyiszor szerepel, ahány nyelvet beszélt nyelvként megjelölt. A német nyelven beszélők magukban foglalják az alnémet, a sváb, a bajor stb. csoportokat, a horvátok a bunyevácokat és a sokácokat. Az orosz nyelven beszélők magukban foglalják a nagyorosz, a fehérorosz (belorusz), valamint az ukrán (kisorosz, rutén) nyelvet beszélők adatait is.

Ápolás átlagos tartama (nap) – *Average length of nursing (days)*: A kórházban ténylegesen teljesített ápolási napok számának és az elbocsátott betegek számának a hányadosa.

Árfolyam – *Price value*: Adott értékpapír piaci ára.

Árutonna-kilométer – *Freight ton kilometre*: Egy tonna tömegű áru egy kilométer távolságra való elszállítása.

Átjátszó adó – *Translator transmitter*: Olyan kiegészítő adó, amely az általa az éterből vett műsorjeleket erősíti és sugározza.

Átlagkereset – *Average earnings*: A keresettömeg (bérkötség) és a foglalkoztatottak létszámának hányadosaként számított mutató. Számításához a munkáltatóknál teljes munkaidőben foglalkoztatottak adatait használjuk.

Átmeneti elhelyezést nyújtó szociális intézmény – *Short-term residential social institution*: A hajléktalanok éjjeli menedékhelye és átmeneti szállása kivételével ideiglenes jelleggel, legfeljebb egyévi időtartamra teljes körű ellátást biztosítanak.

Átmeneti nevelésbe vétel – *Short-term foster care*: Otthont nyújtó ellátást biztosít a családi környezete által veszélyeztetett gyermeknek, amíg annak családja képessé válik visszafogadására.

Átmeneti segély – *Temporary assistance* : A települési önkormányzat képviselő-testülete a létfenntartást veszélyeztető, rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendeletében meghatározott átmeneti segélyt nyújt.

Átmenő (tranzit-) és az országot nem érintő forgalomban végzett áruszállítás – *Transport of goods in transit traffic and without crossing Hungarian territory*: Az ország területén áthaladó, külföldről kiinduló és külföldi végcélú áruszállítás, valamint a magyar járművek által külföldön végzett – hazánk területét nem érintő – szállítás.

Az idős népesség eltartottsági rátája – Öregedési index – *Dependency rate of aged population – Ageing index*: A 65 éves és idősebb népesség a 15–64 éves népesség százalékában.

B

Baromfiállomány – *Poultry stock*: A tyúk-, a liba-, a kacs- és a pulykaállomány, korra, ivarra és súlyra való tekintet nélkül.

Befektetési jegy – *Investment coupon*: Nyilvánosan vagy zárt körben kibocsátott értékpapír, amelyet az alapkezelő bocsát ki befektetési alap kialakítása céljából. Befektetési alap: olyan, jogi személyiséggel rendelkező pénzalap, amelyet egy befektetési alapkezelő társaság alakít ki úgy, hogy befektetési jegyek kibocsátásával tőkét gyűjt össze, majd ezt értékpapírokba vagy ingatlanokba fekteti.

Bejegyzett élettársi kapcsolat – *Registered partnership*: 2009. július 1-jétől a bejegyzett élettársi kapcsolatokról szóló 2009. évi XXIX. törvény alapján a hivatalosan eljáró anyakönyvvezető előtt – két tanú jelenlétében – két, tizennyolcadik életévét betöltött, azonos nemű személyek között létesített kapcsolat.

Bejelentett fertőző megbetegedések – *Reported acute infectious diseases*: Rendeletileg kötelezően bejelentendő fertőző megbetegedések.

Belföldi távolsági hívás – *Inland long distance call*: Az egymástól I., II. és III. helyközi díjtávolságban lévő állomások országhatárt vagy a közcélú távbeszélő-hálózatot át nem lépő hívása. Az internet-behívószám (06-51) adatait külön kezeljük. Tartalmazza a mobilhálózatba irányuló beszélgetéseket is.

Belföldi vándorlás – *Internal migration*: A népesség települések közötti, lakcím-bejelentési kötelezettséggel járó lakóhely-változtatása.

Bemutatott film – *Premiered film*: Az olyan hazai gyártású, valamint importált új játékfilm, továbbá teljes estét betöltő dokumentum- és egyéb film, amely főműsorként szerepel és először kerül magyar közönség előtt bemutatásra, beleértve a több rövidfilm összekapcsolásával egy teljes estét betöltő főműsort is. Nem tartoznak a bemutatott filmek közé a felújított filmek, amelyeket korábbi időpontban már bemutattak, de ismételt vetítésre kerülnek.

Bentlakásos szociális intézmények telephelye – *Local unit of residential social institution*: Az intézmény székhelyétől, illetve a központi ügyintézés helyétől eltérő postai címen levő és önálló működési engedéllyel rendelkező ellátási hely. Egy telephelyen többféle típusú ellátás is működhet.

Bérbevétel – *Rental fee receipts*: A bérlemény bérleti díjaként ténylegesen befizetett, illetve bevételezett összeg (lakbér, kertbér, üzletbér stb.), figyelembe véve a túlfizetéseket is.

Bérek és keresetek – *Wages and salaries*: A munkavállalói jövedelemnek a munkaadók által fizetett társadalombiztosítási hozzájárulás nélküli értéke. Tartalmazza a munkavállaló által fizetett összes jövedelemadót és az egyéni társadalombiztosítási hozzájárulást. Két fő típusa: (1) pénzbeli bérek és keresetek (ilyenek a rendszeresen fizetett bérek és keresetek, a túlmunka után járó fizetések, a rendszeres kiegészítő pénzbeli támogatások, a munkavállaló által kapott jutalékok), (2) természetbeni bérek és keresetek (tértésmentesen vagy csökkentett áron nyújtott ételek, olyan egyenruha, amelyet a munkavállaló nem csak munkavégzés közben viselhet, lakásvásárlás céljára nyújtott munkáltatói kölcsönök kamatkedvezménye stb.).

Bérelt vonalas szolgáltatás – *Leased line service*: Olyan távközlési szolgáltatás, amelynek során a szolgáltató a felhasználó által kívánt szolgáltatás-hozzáférési pontokat (meghatározott, rögzített időtartamra összekötő, a felhasználó által kívánt tulajdonságú, a felhasználó részére kizárólagos használatra átengedett áramkörökön vagy virtuális áramkörszakaszokon) nyújt, távközlési vagy más tevékenység céljából.

Bérlemény – *Rental*: A bérleti szerződés tárgya. Lehet lakás-, kert-, üzlet-, raktár- stb. bérlemény. Bérleményként kell kezelni a házfelügyelői vagy egyéb szolgálati lakásokat, valamint a bérbe nem adott (üresen álló) lakásokat és a más célra bérbe adható helyiségeket (pl. üzleteket) is.

Beruházási jellegű építőipari tevékenység – *Construction activity as investment*: Új építmény építése, meglévő építmény rendeltetésének megváltoztatása vagy terjedelmének növelése, az építmény értékét növelő nagyjavítás, felújítás.

Beruházási teljesítményérték – *Output value of investment*: A beruházási teljesítmények szerződés szerinti teljesítése, függetlenül attól, hogy a számla ellenértékét kiegyenlítették-e vagy sem. A beruházási teljesítményérték tartalmazza a vételárat, a szállítási, raktározási, alapozási, szerelési, próbaüzemeltetési, üzembe helyezési költségeket, a beszerzésekkel kapcsolatos közvetítői költségeket, bizományi díjakat, támogatásokat, adókat, vámköltségeket, az előzetesen felszámított le nem vonható forgalmi adót, valamint a beruházáshoz egyedileg kapcsolódó egyéb költségeket. Az előzetesen felszámított levonható általános forgalmi adó nem része a beruházási teljesítményértéknek.

Beruházási tevékenység – *Investment activity*: A tárgyi eszközök beszerzése, létesítése, előállítása, a meglévő tárgyi eszközök bővítése, rendeltetésének megváltoztatása, átalakítása, felújítása, az elhasználtak pótlása, az erdőnevelési, erdőfenntartási és erdőfelújítási munkák kivételével; valamint az üzembe helyezésig, a raktárba történő beszállításig felmerült mindazon tevékenység, amely az eszközökhöz egyedileg hozzákapcsolható.

Betegszabadság – *Sick leave* : A munkavállalót betegsége miatti keresőképtelenség idejére naptári évenként 15 munkanap betegszabadság illeti meg. A betegszabadság alatt folyósított juttatás nem az egészségbiztosítás ellátása, hanem azt a munkáltató fizeti. Összege 2009. augusztus 1-től a távolléti díj 70%-a.

Betöltött (egészségügyi) állás – *Filled post (in health care)*: A kinevezett dolgozók állásainak száma (kivéve a külső helyettesítést) az év végén, a teljes munkaidőben foglalkoztatottak munkaidejére átszámítva. Betöltötteknek minősülnek a mellékfoglalkozásban és másodállásban alkalmazottak által ellátott állások is.

Biomassza – *Biomass*: A mezőgazdaságból (beleértve a növényi és állati anyagokat is), az erdőgazdaságból és az ezekkel kapcsolatos iparágakból származó termékek, hulladékok és maradványok, valamint az ipari és kommunális hulladék biológiailag lebontható része.

Bruttó állóeszköz-felhalmozás – *Gross fixed capital formation*: Tartalmazza az elszámolási időszakban vásárolt új tárgyi eszközöket, a használt tárgyi eszközök értéknövekedését, illetve az állóeszközök saját termelésben való előállítását, az immateriális javak és a külföldről származó tárgyi eszköz-appoint, valamint a pénzügyi lízing konstrukcióban beszerzett tárgyi eszközök értékét.

Bruttó felhalmozás – *Gross capital formation*: A bruttó állóeszköz-felhalmozásnak és a készletváltozásnak az összege.

Bruttó hazai termék (GDP) – *Gross domestic product (GDP)*: Az ágazatok vagy szektorok által előállított, alapáron értékelt bruttó hozzáadott értékek összege és az ágazatokra vagy szektorokra fel nem osztható termékadók és -támogatások egyenlege. A GDP tehát piaci áron értékelt mutató. A GDP-t három oldalról határozhatjuk meg: *Termelési oldalról:* + az alapáron számított bruttó hozzáadott értékek összege+ termékadók– terméktámogatások. *Felhasználási oldalról:* + háztartások végső fogyasztási kiadásai+ kormányzat végső fogyasztási kiadásai + nonprofit intézmények végső fogyasztási kiadásai+ bruttó állóeszköz-felhalmozás+ készletváltozás– import + export. *Jövedelmi oldalról:*+ bérek és keresetek+ társadalombiztosítási hozzájárulás– egyéb termelési támogatás+ egyéb termelési adó+ bruttó működési eredmény, illetve vegyes jövedelem+ termékadók– terméktámogatások.

Bruttó hitelnyújtás – *Gross lending/borrowing* : A nettó hitelnyújtás összegének a hitelfelvétel és hiteltörlesztés egyenlegével növelt értéke.

Bruttó kereset – *Gross earnings*: 1988 óta használt fogalom, a munkavállaló által fizetendő személyi jövedelemadót, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékot, valamint a munkavállalói járulékot is tartalmazó kereset.

Bruttó nemzeti jövedelem (GNI) – *Gross national income (GNI)* : A GDP-ből származtatható a bruttó nemzeti jövedelem, amely a szektorok elsődleges jövedelmének, valamint a rezidens szektorok és a külföld egymás közötti tulajdonosi jövedelemátutalásai egyenlegének, illetve az Európai Uniótól kapott támogatások és az Európai Uniónak fizetett adók egyenlegének az összege.

Bűncselekmény – *Crime*: Regisztrált bűntett és vétség, az egységes rendőrségi és ügyészégi bűnügyi statisztika értelmezésének megfelelően.

Bűnelkövető – *Perpetrator of crime*: Az a büntetőjogilag felelősségre vonható gyanúsított, akivel szemben a nyomozás befejeződött.

C, Cs

C.i.f. érték – *CIF value*: Az áru piaci értéke az importáló ország vámhatárán, beleértve az árunak a vámhatárig történő szállításával kapcsolatos költséget és a szállítás alatti biztosítást.

Család (népszámlálás) – *Family (population census)*: A háztartási vagy élettársi, illetve vérségi kapcsolatban együtt élők legszűkebb köre.

Családháztartások (népszámlálás) – *Family households (population census)*: Azok a háztartások, amelyekben legalább egy család él.

Családi ház – *Family house*: Önálló telken 1–2 lakást magában foglaló lakóépület.

Családi pótlék – *Family allowance* : Az állam havi rendszerességgel nyújtja a gyermek nevelési, iskoláztatási költségeihez. 2010. augusztus 30-tól két formában folyósítják: a még nem tanköteles gyermekek után, illetve a 18. életévüket betöltött, iskolába már nem járó tartósan beteg vagy fogyatékos gyermekek után nevelési ellátás címen, míg a tankötelezettség teljes időtartamára, valamint a közoktatási intézményben tanulmányokat folytató gyermekek 20 éves koráig, sajátos nevelési igényű tanulók esetén azok 23. életévéig iskoláztatási támogatásként jár.

Családsegítés – *Family assistance service* : A szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

Csecsemőhalálozás – *Infant death*: Az elveszületést követően, az egyéves kor betöltése előtt bekövetkezett halálozás. A halvaszületett és a születésének évfordulóján meghalt gyermek nem csecsemőhalott.

Csecsemőhalálozási arányszám – *Infant mortality rate*: Csecsemőhalottaknak az elveszületettekhez viszonyított aránya, ezer elveszületettre számítva.

Csomag és értékcsomag – *Parcel and value parcel*: Postai úton feladott, zárt postai küldemény.

Csoportház – Dwelling cluster: A zárt sorú beépítésű, egyedi telkeken, telkenként egy lakást magában foglaló, önálló – szerkezetileg egymástól független – épületek csoportosan elhelyezett együttese (sorház, láncház, átriumház).

Csővezetékes szállítás – Pipeline transport: A kőolaj, földgáz és egyéb szénhidrogének vezetéken való szállítása a kőolaj- és földgáztermelő és egyéb termelőüzemek belső csőhálózatán, valamint a fogyasztói gázvezetéseken végzett szállítások kivételével.

D

Doktori (PhD-, DLA-) képzések – PhD, DLA training: Felsőoktatási intézmény által végzett posztgraduális szintű képzés, mely az adott terület kutatóinak a tudományos (PhD) és művészeti (DLA) felkészítését szolgálja.

Dolgozó orvos – Active physician : Az orvosok országos nyilvántartásába felvett orvosok közül az, aki aktívan tevékenykedik.

E, É

Egy napra látogatók – Same-day visitors: Azok az utazók, akik 24 óránál rövidebb ideig tartózkodnak, tehát nem éjszakáznak a meglátogatott helyen.

Egyéb (2009-ig magán-) szálláshely – Other (until 2009 private) accommodation establishment: Szálláshely-szolgáltatás céljára hasznosított, nem kizárólag szálláshely-szolgáltatás rendeltetéssel létesített önálló épület vagy annak lehatárolt része, ahol az e célra hasznosított szobák száma legfeljebb nyolc, az ágyak száma legfeljebb tizenhat.

Egyéb beosztású pedagógus (közoktatásban) – Other teachers (in initial education): A napközis nevelő, a kollégiumi nevelőtanár, a könyvtáros tanár, a gyógypedagógus, a konduktor, a logopédus és az egyéb beosztású pedagógus.

Egyéb fizetett folyó transzferek – Other current transfers, paid: A biztosítási díj, a valutakiadások, a szerencsejátékkal kapcsolatos kiadások, valamint a nonprofit szervezeteknek nyújtott lakossági hozzájárulás.

Egyéb kapott folyó transzferek – Other current transfers, received: A biztosítási kártérítés, a valutabevételek, a szerencsejáték-bevételek.

Egyéb összetételű háztartások (népszámlálás) – Households of other composition (population census): Azok, amelyekben családot nem képező rokon és/vagy nem rokon személyek élnek.

Egyéb termelési adók – Other taxes on production: A termékadók és a vállalati jövedelemadó kivételével minden egyéb, a termelési folyamathoz kapcsolható adó.

Egyéb termelési támogatás – Other subsidies on production: A terméktámogatáson kívül minden egyéb, a termeléshez nyújtott támogatás (nem tartoznak ide a beruházásokhoz adott támogatások, azok tőketranszferként vannak elszámolva).

Egyéni vállalkozás – Sole proprietor: Az egyéni vállalkozásról szóló törvény hatálya alá tartozókon kívül a gazdasági tevékenységet folytató, külön adószámmal rendelkező vállalkozók (pl. szellemi szabadfoglalkozásúak, őstermelők) is. A működő egyéni vállalkozások közül csak a vállalkozói igazolvánnyal rendelkező egyéni vállalkozásokat tartalmazza.

Egyéni vállalkozó – Self-employed: Az a személy, aki saját vállalkozásában, egyéni vállalkozóként munkát végez.

Egyszemélyes háztartások (népszámlálás) – One-person households (population census): Az egyedülállók háztartásai.

Elkövető – Perpetrator: Az a személy, aki bűncselekményt követett el, függetlenül az életkorától és attól, hogy vele szemben egyéb büntethetőséget kizáró vagy megszüntető okok fennállnak-e.

Élő szaporulat – Live-born animals: A születés után legalább 24 órán át élt szaporulat.

Elsőbbségi küldemény – Priority consignment: A Magyar Posta Zrt. 2002.június 1-jétől a légi levélpostai küldemény szolgáltatását megszüntette, és helyette hasonló tartalommal bevezette az elsőbbségi szolgáltatást.

Elsődleges (primer) energiahordozó – Primary energy source: Az az anyag, amely természetes formában, feldolgozás előtti állapotban nyersanyagnak tekinthető, pl.: kőszén, kőolaj, földgáz, biomassza és bioüzemanyag. Ide tartozik továbbá a naperőművi, szélenergia, vízenergia, atomerőművi villamos energia és a geotermikus hőenergia.

Elsődleges jövedelmek egyenlege – Balance of primary incomes: Elsődleges jövedelem: a gazdasági szervezetekben folyó termeléshez szükséges, a termelési folyamatba való bevonásuk eredményeként, illetve a termelési tényezők tulajdonából keletkező jövedelem (munkavállalói jövedelem, tőkebefektetés utáni osztalék, kamat, földjáradék stb.).

Eltartottsági ráta – Dependency ratio: A gyermek- és az idős népesség a 15–64 éves népesség százalékában.

Elvált szülők gyermekei – Elvált szülők életben levő közös gyermekei – Children of divorced parents – Common live children of divorced parents: Az elvált házaspártól származó, életben levő közös gyermekek, függetlenül a házasság jogi időtartamától. 1960-ban és 1970-ben a felbontott házasság jogi időtartama alatt született közös gyermekek száma szerepel.

Élveszületés – Live birth : Az ENSZ ajánlásának megfelelően olyan magzat világrajövele, aki az életnek valamilyen jelét adja, tekintet nélkül arra, hogy mennyi ideig volt az anya méhében és mennyi ideig élt.

Élveszületési arányszám – Live birth rate: Az élveszületéseknek a szülőképes korú (15–49 éves) női népességhez viszonyított aránya. A korcsoportos adatoknál a viszonyítási alap az anya életkorával azonos korcsoport.

Élveszületési sorrend – Live birth order: Az a szám, amely megmutatja, hogy az újszülött az anyának sorrendben hányadik élveszülöttje. Többes (iker-) szülés esetén minden gyermeket születése sorrendjében külön kell számolni.

E-mail – E-mail: Szöveges üzenetek és számítógépes állományok küldése távközlési hálózaton, helyi hálózaton vagy interneten, rendszerint számítógépek vagy terminálok között.

Emberölés – Homicide: A szándékos emberölés alap- és minősített esetei (befejezett emberölés), valamint az erős felindulásból elkövetett emberölés.

Energia importfüggőség – Depency on energy imports: Azt fejezi ki, hogy egy adott ország milyen mértékben szorul importált energiaforrásokra. Számítása: nettó import/bruttó belföldi energiafelhasználás. (A negatív arányszám a nettó export és a felhasználás viszonyát mutatja.)

Energiafelhasználás – Energy consumption: A végső energiafelhasználásnak és az energiaátalakítások, tüzelőanyag-nemesítések veszteségeinek összege, csökkentve a hasznosított hulladékenergia mennyiségével. A tüzelőanyagokat fűtőértékkel, a hő- és villamos energiát az előállításukhoz szükséges tüzelőanyag hőértékével vesszük számba.

Energiahordozó – Energy source: Az az anyag, amelynek számottevő energiataralma van, illetve rendeltetése szerint főként energetikai célokra szolgál, függetlenül attól, hogy az energia melyik fajtájának (hőenergia, villamos energia, mechanikai energia stb.) felszabadítása révén hasznosítható.

Energiamérleg – Balance of energy: Bemutatja a forrásösszetételt és a primerenergia-felhasználást, energiahordozó fajták és származási hely (hazai termelés, import, export, készletváltozás) szerint.

Energia termelt mennyisége – Quantity of energy produced: Az elsődleges fosszilis energiaforrásoknak, a készletek kinyerésének helyszínén, értékesíthető formában mért mennyisége. A felhasználásra még nem alkalmas, vagy a nem piaci értékesítésre szánt mennyiség nem számítható bele a megtermelt energiaforrások mennyiségébe.

Engedélyezett kórházi ágy – Approved hospital bed: Az ÁNTSZ által kiadott működési engedélyben szereplő ágyszám tárgyév december 31-én.

Épített lakás, üdülő – Built dwelling or holiday house: A használatbavételi engedélyt kapott új lakás, üdülő.

Építőipari termelés – Construction output: Új építmények építése, meglévő építmények bővítése, átépítése, átalakítása, fenntartása, illetve bontása. Az építőipari tevékenységet árkiegészítéssel és felárral növelt, fogyasztási adóval, engedménnyel csökkentett – általános forgalmi adót nem tartalmazó – értéken tartjuk nyilván.

Építető – Builder: Az a természetes vagy jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező társaság, aki/amely az új lakás vagy üdülő megterveztetését, kivitelezését megrendeli és rendelkezik a kivitelezés megkezdéséhez szükséges engedélyekkel.

Erdőterület – Forest area: Művelési ágától függetlenül az 1500 m²-t meghaladó, erdei fákka, cserjékkel borított, erdőgazdaságilag hasznosított terület.

Értékcsomag – Value parcel: Az értéknylvánítással feladott csomag.

Értéklevel – Value letter: Értéknylvánítással feladott levélpósta küldemény.

Évfolyam – Grade: A pedagógiai programban meghatározott követelmények oktatásának és elsajátításának szakasza. Az évfolyamok számozása az 1993. évi közoktatási törvény alapján az első évfolyamtól a középiskolai tanulmányok utolsó évfolyamáig folyamatos. Az iskolai szakképzésben az évfolyamok számozása egytől kezdődik és törttel alkalmazásával kiegészül az általános képzésben soron következő sorszámmal (pl. 1/11 a szakiskolában vagy 1/13 a középiskolában).

Extranet – Extranet: Az intranet biztonságos kibővítése, amely lehetővé teszi a vállalkozás partnereinek hozzáférését a szervezet intranethálózatához.

F

F.o.b. érték – FOB value: Az áru piaci értéke az exportáló ország vámhatárán beleértve az árunak a vámhatárig történő szállításával kapcsolatos költséget és a szállítás alatti biztosítást.

Falusi szálláshely – Rural accommodation unit: A Balaton Kiemelt Üdülőkörzethez nem tartozó települések, valamint a gyógyhelyek kivételével az 5000 fő alatti településeken, illetve a 100fő/km² népsűrűség alatti területeken található olyan egyéb szálláshely, amelyet úgy alakítottak ki, hogy abban a falusi életkörülmények, a helyi vidéki szokások és kultúra, adott esetben kapcsolódó szolgáltatásokkal együtt bemutatásra kerüljenek.

Fedezeti tartalék – Funding reserve: Az egyéni számlákból és a szolgáltatási tartalékokból áll. A pénztárak a tagok egyéni számláit a felhalmozási időszakban vezetik, a szolgáltatásokat a szolgáltatási tartalékokból finanszírozzák.

Feladási ország – Country of consignment: Az az ország, amelyből az árut kiszállították, feltéve, hogy azt követően – a szállítástól és a hozzá kapcsolódó esetleges tevékenységektől eltekintve – nem történik kereskedelmi vagy más művelet az áruval.

Feladatellátási hely – School site: A közoktatási intézmény igazgatási szervezetén belül a székhelyen vagy más telephelyen működő intézményegység, valamint a székhelyen, illetve az azonos telephelyen, de eltérő közoktatási feladatokat ellátó intézményegység.

Feladott távirat – Telegram sent: A közvetlenül vagy postai szolgáltató közreműködésével, díj ellenében felvett szöveg.

Felnőttoktatás – Adult education: A tanköteles kornál idősebb vagy a nappali rendszerű iskolai oktatásban részt venni nem tudó, illetve nem akaró személyeknek a munkahelyi, családi vagy más irányú elfoglaltsághoz, a meglévő ismeretekhez, az életkorhoz igazodó iskolai oktatása.

Felsőfokú alapképzés, BA/BSc – Felsőfokú alapképzés, BSc (többciklusú felsőoktatásban) – Tertiary undergraduate, Bachelor's programmes – (two-cycle system): A felsőfokú alapképzésben alapfokozat (baccalaureus, bachelor) és szakképzettség szerezhető. Az alapfokozat az első felsőfokú végzettségi szint, amely feljogosít a mesterképzés megkezdésére. Az alapképzésben szerzett szakképzettség jogszabályban meghatározottak szerinti munkakör betöltésére jogosít. A képzési idő legalább hat, legfeljebb nyolc félév.

Felsőfokú mesterképzés, MA/MSc – Felsőfokú mesterképzés (többciklusú felsőoktatásban) – Tertiary postgraduate, Master's programmes – (two-cycle system): A felsőfokú alapképzésre épülő felsőfokú mesterképzésben mesterfokozat (magister, master) és szakképzettség szerezhető. A mesterképzésben szerzett szakképzettség jogszabályban meghatározottak szerinti munkakör betöltésére jogosít. A mesterfokozat a második felsőfokú végzettségi szint. A képzési idő legalább két, legfeljebb négy félév.

Felsőfokú oklevelet szerzettek – Students who graduated at tertiary education: Az egyetemi, főiskolai, a felsőfokú alap- és mesterképzésben, valamint az osztatlan képzésben sikeres záróvizsgát és előírt nyelvvizsgá(ka)t tettek.

Felsőfokú szakképzés – Post-secondary programme accredited by the Hungarian Higher Education Accreditation Committee: Felsőoktatási és közoktatási intézményekben folyó, hallgatói jogviszonyt eredményező szakképzés, amely beépül az intézmény képzési programjába, és egyben olyan felsőfokú szakmai képesítést ad, mely az Országos Képzési Jegyzékben szerepel, de nem jár felsőfokú végzettséggel.

Felsőoktatási intézmény – Institute for tertiary education: Alaptevékenysége a felsőoktatás, a tudományos kutatás és a művészeti alkotótevékenység. Felsőoktatási intézmény egyetem vagy főiskola lehet.

Feltöltőkártyás mobil-előfizetés – *Prepaid mobile subscription*: A szolgáltatás összes díját az előfizető a feltöltési lehetőségek igénybevétele esetén előre fizeti, s a szolgáltatást ezen összeg keretéig veheti igénybe.

Felvásárlási átlagár – *Average procurement price*: A felvásárolt termékekért fizetett érték általános forgalmi adó nélkül és a hozzátartozó mennyiség hányadosa.

Fenntartási jellegű építőipari tevékenység – *Construction activity as maintenance*: Az építmény folyamatos, zavartalan üzemeltetését szolgáló karbantartási, javítási munka, melynek során sem a terjedelem, sem az építmény eredeti rendeltetése nem változik. (Itt vesszük számba a bontást is.) A fenntartási munkák közé soroljuk az idegen megrendelő részére végzett, számlázott teljesítményeket, a saját részre végzett fenntartást nem.

Fizetési mérleg – *Balance of payments*: Egy adott ország rezidensei és a nem rezidensek között egy adott időszakban végbemenő reálgazdasági és pénzügyi tranzakciókat mutatja ki.

Fizetett folyó transzferek – *Current transfers paid*: A munkaadói és munkavállalói járulékok, egyéni nyugdíj- és egészségbiztosítási járulékok, a háztartások által fizetett adók, illetékek, biztosítási díjak, valutakiadások.

Foglalkoztatási arány – *Employment rate*: A foglalkoztatottaknak a megfelelő korcsoportba tartozó népességhez viszonyított aránya.

Foglalkoztatáspolitikai nyugdíj – *Pensions on the basis of employment policy*: A bányásznyugdíj, a korengedményes nyugdíj és az előnyugdíj közös megnevezése a nyugdíj-statisztikai kimutatásokban.

Foglalkoztatást elősegítő támogatásban részesülők – *Beneficiaries of active labour market policies*: Mindazon személyek, akik a foglalkoztatási törvény szerint valamely aktív foglalkoztatáspolitikai eszközben részesülnek. Esetükben az érintett létszám azokat foglalja magában, akik a tárgy hónapban legalább egy napon támogatott eszköz kedvezményezettjei voltak. Nyilvántartott álláskereső esetében a résztvevők a támogatás idejére kikerülnek a nyilvántartott álláskereső státusból.

Foglalkoztatott – *Employed person (Employed)*: Az a személy, aki a megfigyelt héten legalább 1 órányi, jövedelmet biztosító munkát végzett, illetve rendelkezett olyan munkahellyel, ahonnan átmenetileg (betegség, szabadság – ideértve a szülési szabadságot is – miatt) távol volt. A gyermekgondozási díjban (gyed), gyermekgondozási segélyben (gyes) részesülők a nemzetközi ajánlásnak megfelelően nem tekintendők foglalkoztatottnak, hacsak nem végeztek a megfigyelt héten jövedelmet biztosító munkát.

Foglalkoztatott (munkaerőmérleg szerint) – *Employed person (according to the labour force balance of the national economy)*: Az aktív kereső és a nyugdíj mellett munkát vállaló személy.

Fogyasztás (Háztartási költségvetési és életkörülmények felvétel alapján) – *Consumption (based on the household budget and living conditions survey)*: A vásárolt fogyasztás és a saját termelésű vagy ajándékba kapott javak együttes értéke.

Fogyasztás saját termelésből – *Consumption from own production*: Olyan termékek fogyasztása, amelyet az egyéni gazdálkodó maga termelt vagy gazdasági szervezetektől természetben kapott.

Fogyasztási kiadás – *Consumption expenditure*: Mindazon termékek és szolgáltatások értéke, amelyeket a háztartások a rendelkezésre álló jövedelmükből személyes fogyasztási szükségleteik kielégítésére fordítanak.

Fogyasztóiár-index – *Consumer price index*: A háztartások (lakosság) által saját felhasználásra vásárolt termékek és szolgáltatások időben bekövetkező (átlagos) árváltozását méri; jelzi az infláció, a „pénzromlás” mértékét.

Folyó fizetési mérleg – *Current account*: A reálgazdasági tranzakciókat (az áruforgalomhoz és a szolgáltatásokhoz kapcsolódó ügyleteket), a tőkebefektetések tulajdonlásához kapcsolódó (kamat- és osztalék-) jövedelmeket, a munkavégzésből származó jövedelmeket és a viszonzatlan folyó átutalásokat veszi számba.

Folyó termelőfelhasználás – *Intermediate consumption* : Azoknak a termékeknek és szolgáltatásoknak az értékét tartalmazza, amelyeket ráfordításként a termelési folyamat során felhasználnak. Nem tartoznak ebbe a körbe az állóeszközök, amelyek elhasználódását az állóeszközök értékcsökkenéseként kell elszámolni. A termékeket és szolgáltatásokat vagy átalakítják, vagy teljesen felhasználják a termelési folyamat során. A folyó termelőfelhasználás értékelése piaci beszerzési áron történik.

Fond – *Fond (Records)*: A levéltári iratanyag alapegysége. A fond valamely szerv, illetve személy irattári anyagába való tartozás (a keletkezés szerinti rendeltetésszerű hely vagy a korbeli, személyi, tárgyi, területi, formai stb. vonatkozás azonossága) alapján összetartozó, maradandó értékű iratok együttese.

Fosszilis tüzelőanyag – *Fossil fuel*: Az a tüzelőanyag, amely átalakult növényi és állati maradványokból származik, ilyen pl.: a tőzeg, kőszén, földgáz és a kőolaj.

Fuvardíjbevétele – *Freight receipts*: A mások számára végzett áru fuvarozás díjbevétele. Nem tartalmazza az árkiegészítést és az egyéb fuvarozással kapcsolatos bevételeket (pl. a kocsimosás, fertőtlenítés stb. díját).

Füzet – *Booklet* : Az a nyomdai vagy más sokszorosítási eljárással készített kiadvány, (4–48 oldal terjedelmű), amelynek megjelenése nem periodikus, és a közönség számára hozzáférhető.

G, Gy

Gabonafélék – *Cereals*: Búza (őszi, tavaszi, tönköly- és durumbúza), rozs, őszi és tavaszi árpa, zab, kukorica (májusi morzsoltnban), egyéb kalászosok (triticale, kétszeres, rizs, indián rizs, köles, kanárimag, cirokmag és pohánka).

Gazdaságilag aktív népesség – *Economically active population*: Gazdaságilag aktívak (gazdaságilag aktív népesség) a munkaerőpiacon megjelenők, vagyis a foglalkoztatottak és a munkanélküliek együtt.

Gazdaságilag aktív népesség (munkaerőmérleg szerint) – *Economically active population (according to the labour force balance of the national economy)*: A foglalkoztatottak és a nyilvántartott álláskeresők együttes száma.

Gazdaságilag nem aktív – *Economically inactive*: Az a személy, aki nem sorolható be sem a foglalkoztatottak, sem a munkanélküliek csoportjába. Ide tartozik többek között az idénymunkás az idényn kívül, ha nem keres munkát; az ún. passzív munkanélküli, aki szeretne ugyan munkát, de kedvezőtlennek ítélve elhelyezkedési esélyeit meg sem kísérli az álláskeresőt.

GFS (Government Financial Statistics) – *GFS (Government Financial Statistics)*: A Nemzetközi Valutaalap által kidolgozott kormányzati pénzügyi statisztikai rendszer.

Gondnokság alatt álló – Person under trusteeship : A korlátozottan cselekvőképes, illetve cselekvőképtelen felnőtt, akit a bíróság cselekvőképességet érintő gondnokság alá helyezett.

Gyámság alatt álló kiskorú – Minor under guardianship: Aki nem áll szülői felügyelet alatt, és részére a gyámhatóság gyámot rendelt ki.

Gyermek (népszámlálás) – Child (population census): A családban élő saját (házasságban vagy házasságon kívül született), örökbe fogadott vagy nevelt nőtlen/hajadon gyermek, tekintet nélkül a korára és arra, hogy van-e saját megélhetési forrása. Adataink a családokhoz kihelyezett állami gondozott gyermekeket nem tartalmazzák.

Gyermekgondozási díj (gyed) – Child-care benefit (gyed): Legkorábban a terhességi-gyermekágyi segély, illetve az annak megfelelő időtartam (szülési szabadság) lejártát követő naptól illeti meg a biztosított szülőt legfeljebb a gyermek második életévének betöltéséig.

Gyermekgondozási segély (gyes) – Child-care allowance (gyes) : A gyermek harmadik életévének (íkergyermekes esetén a tankötelessé válás évének végéig), illetve tartósan beteg, testi vagy értelmi fogyatékos gyermek esetében annak tizedik életévének betöltéséig igényelhető támogatás. (2010. május 1. és 2011. január 1. között a gyermek második életévének betöltéséig igényelhető.) Az első életévét betöltött gyermek után nagyszülő is igényelheti.

Gyermekjóléti alapellátás – Basic child welfare provision : A gyermekvédelmi alapellátásnak elő kell segítenie a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét, a családban történő nevelkedését, a veszélyeztetettség megelőzését és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzését. Formái: gyermekjóléti szolgáltatás, bölcsődei ellátás, családi napközi, házi gyermekfelügyelet, helyettes szülői ellátás, gyermekek vagy családok átmeneti otthonában történő elhelyezés.

Gyermekjóléti szolgáltatás – Child welfare service provision: A szolgáltatás keretében biztosítani kell a családgondozó tevékenységet, szolgáltatás közvetítésével segíteni a kliens hozzájutását a nem a szolgálat által nyújtott szolgáltatásokhoz, megszervezni a szakmai fórumokat, a helyettes szülői hálózatot, valamint a gyermekek és fiatal felnőttek számára a szabadidős programokat. A gyermekjóléti szolgáltatás ezen alapfeladatokon túl olyan speciális szolgáltatásokat is magába foglalhat, mint a gyermekek utcai szociális gondozása, a lakótelepi gyerekek gondozása és a lelki segély-telefon működtetése. Ezeket a feladatokat gyermekjóléti központ (önálló intézmény), gyermekjóléti szolgálat (önálló intézményegység) vagy önálló gyermekjóléti szolgálat látja el.

Gyermeknépesség eltartottsági rátája – Dependency ratio of child population: A 0–14 éves népesség a 15–64 éves népesség százalékában.

Gyermekotthon – Children's home: Ellátást biztosít az ideiglenes hatállyal elhelyezett, az átmeneti és a tartós nevelésbe vett gyermekek és az utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőttek számára. Magába foglalja a korábban külön intézménytípusként létező csecsemőotthonokat is. Több típusa létezik: lakóotthon, utógondozó otthon, befogadó otthon, speciális, különleges és általános gyermekotthon.

Gyermekvédelmi szakellátás – Professional child protection provision: A szakellátás keretében kell biztosítani az ideiglenes hatállyal elhelyezett, az átmeneti és a tartós nevelésbe vett gyermek otthonát nyújtó ellátását, a fiatal felnőtt további utógondozói ellátását, valamint a szakellátást más okból igénylő gyermek teljes körű ellátását. Az ellátás biztosítható gyermekotthonban, nevelőszülőnél vagy ápolást, gondozást nyújtó intézményben.

Gyógyszertár – Pharmacy: A gyógyszerellátásra irányuló egészségügyi szolgáltató – ideértve a gyógyszer-kiskereskedelmet is – tevékenységet végző egészségügyi intézmény. A gyógyszertár közforgalmú, fiók-, kézi-, intézeti és kórházi zárt forgalmú egységként működhet.

H

Hagyományos hulladékgyűjtés – Traditional waste collection: A keletkezett hulladék válogatás nélküli, ömlesztett gyűjtése.

Halálok – Cause of death: Mindazon betegség, kóros állapot vagy sérülés, amely a halált kiváltotta vagy ahhoz hozzájárult, valamint a baleset vagy erőszak körülményei, amelyek ilyen sérülést létrehozta.

Halálos otthoni baleset – Fatal home accident: A balesetet szenvedett személy tartózkodási helyén történt, a baleset folytán bekövetkezett halálozás.

Halálozás – Death: Az ENSZ ajánlásának megfelelően: az élet minden jelének végleges elmúlása az élvészületés megtörténte után bármikor, azaz az életműködésnek a születés utáni megszűnése, a feléledés képessége nélkül.

Halálozási arányszám – Nyers halálozási arányszám – Standardizált halálozási arányszám – Mortality rate – Crude death rate – Standardized death rate : Az elhunytaknak az évközepe népességéhez viszonyított aránya. A korcsoportos adatoknál a viszonyítási alap a meghaltak életkorával azonos korcsoport.

Hallgató – Students in tertiary education: A felsőoktatási intézménybe felvételt nyert és beiratkozott, az intézmény nyilvántartásában szereplő személy. Nemzetközi összehasonlításban az állami és magán intézményekben tanuló nappali és levelező oktatásban részt vevők együttes száma.

Halmazott adásidő – Broadcasting time of all transmitters: A műsor kezdete és a műsor vége között eltelt idő a nem műsor jellegű jelfolyamok időtartamával együtt. 1998 előtt csak a közszolgálati rádió és televízió műsoridejét, 1998-tól a közszolgálati és a kereskedelmi adók műsoridejét tartalmazza.

Hálózati és transzformátor-veszteség – Network and transformer losses: Az energia-átvivő rendszerbe betáplált és a fogyasztónak átadott villamosenergia-mennyiség különbsége.

Hangverseny – Concert: A 2007-ig közölt adatok csak a Nemzeti Filharmónia saját rendezvényeit, a más szervek részére engedélyezett műsorok nélkül tartalmazták. 2008-tól a számbavétel megváltozott: 25 hangversenyszervező intézmény adatait tartalmazza.

Hazai fogyasztás – Domestic consumption: Az ország területén elfogyasztott mindazon termékek és szolgáltatások értéke, amelyeket a háztartások személyes fogyasztási szükségleteik kielégítésére fordítanak, azaz a háztartások fogyasztási kiadásának a természetbeni juttatásokkal növelt értéke.

Házasságkötés – Marriage: A hivatalosan eljáró anyakönyvvezető előtt – két tanú jelenlétében – kötött házasság.

Házasságkötési arányszám – *Marriage rate*: A házasságra lépőknek a 15 éves és idősebb, házasodásra képes (nőtlen, illetve hajadon, özvegy, elvált) népességhez viszonyított aránya. A korcsoportos adatoknál a viszonyítási alap a házasodó életkorával azonos korcsoport.

Házi gyermekorvos – *Family paediatrician*: A háziiorvosi ellátást a 14. életévét be nem töltött személyek számára biztosítja. Felkérésre a 14–18. év közötti személyeket is elláthatja.

Házi segítségnyújtás – *Domestic care*: Olyan szociális alapszolgáltatás, melynek keretében gondoskodni kell azokról az időskorúakról, akik otthonukban önmaguk ellátására saját erőből nem képesek, illetve azokról a fogyatékos személyekről, pszichiátriai betegekről, szenvedélybetegekről, akik állapotukból adódóan az önálló életvitellel kapcsolatos feladataik ellátásában segítséget igényelnek.

Házi orvos – *General Practitioner*: Személyes és folyamatos széles körű orvosi ellátást nyújt az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése és gyógyítása céljából. Ha a településen nem működik házi gyermekorvos, ott a gyermekeket is ellátja.

Házi orvos/házi gyermekorvos betegforgalma – *Patients' turnover of GPs/family paediatricians*: A háziiorvosi/házi gyermekorvosi rendelésen való megjelenések száma és a házi orvos/házi gyermekorvos által hívásra, illetve a folyamatos ellátás végett lakáson történt látogatásainak, valamint a preventív látogatásainak a száma.

Háztartás (Háztartási költségvetési és életkörülmények felvétel alapján) – *Household (based on the household budget and living conditions survey)*: A rokon kapcsolatokról függetlenül, közös jövedelmi, illetve fogyasztói közösséget alkotó, folyamatos életviteli költségeiket részben vagy egészben közösen viselő személyek összessége.

Háztartás (népszámlálás) – *Household (population census)*: Azoknak az együtt lakó személyeknek a csoportja, akik egy lakásban vagy annak egy részében laknak, a létfenntartás (pl. étkezés, napi kiadások) költségeit – legalább részben – közösen viselik.

Háztartási szektor – *Household sector*: Kettős minősítésükben soroljuk ide a háztartásokat, egyrészt mint fogyasztó-, másrészt mint termelőegységeket. Az utóbbi funkcióhoz soroljuk az egyéni vállalkozásokat, a háztartások saját fogyasztásra történő termelését és a tulajdonos által lakott lakás nyújtotta lakásszolgáltatást is. A fogyasztó háztartás, a személyijövedelemadó-törvény szerint adózó egyéni vállalkozó (továbbiakban kisvállalkozó), az adószámmal nem rendelkező, vállalkozási tevékenységet végző, valamint az a háztartás, amely saját fogyasztásra termel. A háztartások mint fogyasztók a személyek olyan csoportjaiként definiálhatók, akik közös háztartásban laknak, jövedelmüket és vagyonukat részben vagy egészben közösen kezelik, a termékek és szolgáltatások bizonyos típusait együtt fogyasztják (pl. élelmiszereket és a lakással kapcsolatos termékeket, szolgáltatásokat).

Háztartások fogyasztása – *Household consumption*: Tartalmazza mindazon termékek és szolgáltatások értékét, amelyek a rezidens (Magyarországon honos) háztartások személyes fogyasztási szükségleteit elégítik ki. A *finanszírozás forrásai szerint*: a háztartások fogyasztási kiadásai, a kormányzati szektortól származó társadalmi juttatások, valamint a háztartásokat segítő nonprofit intézményektől származó társadalmi juttatások.

Háztartások fogyasztási kiadásai – *Final consumption expenditure of households*: A háztartások mindazon fogyasztási kiadásai, beleértve az imputált kiadásokat is, amelyeket a rezidens háztartások termékek és szolgáltatások fogyasztására fordítanak.

Háztartások vezetékesgáz-fogyasztása – *Piped gas consumption of households*: A fogyasztásmérővel rendelkező vagy átalánydíjat fizető háztartás (lakás, társbérlet, üdülő), illetve az épületen belül közös fogyasztásmérővel rendelkező helyiségek esetében (pl. kazánház) az épület gázfelhasználása.

Háztartások villamosenergia-felhasználása – *Electricity consumption of households*: A fogyasztásmérővel rendelkező háztartás (lakás, üdülő) részére háztartási árszabással (beleértve a külön mért éjszakai áramot is) elszámolt villamos energia mennyisége. Nem minősül háztartási felhasználásnak az a külön mért fogyasztás, amely nem háztartási szükségletet, hanem ipari tevékenységet szolgál.

Háztartásokat segítő nonprofit intézmények – *Non-profit institutions serving households*: Olyan nonprofit intézmények alkotják, amelyek önálló jogi személyek, háztartásokat segítő tevékenységet folytatnak, továbbá egyéb nem piaci magántermelők. Fő bevételi forrásaik az eseti értékesítésből származó bevételeken kívül, a háztartásoktól mint fogyasztóktól származó önkéntes pénzbeli és természetbeni hozzájárulásokból, kormányzati befizetésekből és tulajdonosi jövedelmekből származnak. Főbb típusai: a) szakszervezetek, szakmai vagy tudományos társaságok, fogyasztói érdekvédelmi szervezetek, politikai pártok, egyházak, vallási közösségek (ideértve az állam által finanszírozott, de nem az állam által irányított szervezeteket), valamint kulturális, szabadidős és sportklubok; b) jótékonyági és segélyszervezetek, amelyeket egyéb szervezeti egységek pénzbeli vagy természetbeni önkéntes adományai finanszíroznak.

Háztartásokat segítő nonprofit intézmények egyéni célú fogyasztási kiadásai – *Individual consumption expenditure financed by NPISHs*: Az intézmények által finanszírozott és a háztartások által egyénileg fogyasztott termékek és igénybe vett termékek és szolgáltatások összege (természetbeni társadalmi juttatás).

Háztartásoknak szolgáltatott víz – *Water supplied to households*: A vízműhálózatba bekötött vezetéken a lakosságnak szolgáltatott víz, amely tartalmazza a háztartásban, a háztartáshoz tartozó gazdaságban, udvaron stb. használt víz mennyiségét, függetlenül attól, hogy az a lakásban, annak telkén lévő kifolyócsapból vagy a közterületen elhelyezett közkifolyóból származik.

Helyi autóbusz-hálózat. Vonalhálózat hossza – *Urban bus network. Length of network*: Azoknak az útvonalaknak az együttes hossza kilométerben kifejezve, amelyeken az autóbuszok (viszonylatok) rendszeres utasforgalmat bonyolítanak le.

Helyi bíróság – *Local court*: Városi és kerületi bíróság.

Helyi hívás – *Local call*: Az ugyanabban a helyi hálózatban működő szolgáltatás-hozzáférési pontok egymás közötti, a helyi hálózathoz ki nem lépő hívása. 2001-ig itt voltak számon tartva az internetcélú hívások is.

Helyi személyszállítás – *Urban passenger transport*: A teljes egészében vagy túlnyomórészt egy-egy településen belül végzett személyszállítás.

Helyközi személyszállítás – *Interurban passenger transport*: A települések közötti személyszállítás, a nemzetközi forgalmat is beleértve.

Honlap – Website: A világhálón elhelyezkedő, webcímmel azonosított terület. Egyéni témakörű webfájlok gyűjteménye, amelyek magukban foglalják a honlapnak nevezett nyitófájlt. Az ott lévő információk specifikus nyelven (HTML, XML, Java stb.) íródtak, amelyeket webböngészők jelenítenek meg, mint például a Netscape navigátor vagy az Microsoft Internet Explorer.

Honvédelmi kiadás – Expenditure on national defence: Az állami költségvetés honvédelmi kiadása. Tartalmazza a Magyar Honvédség, a katonai tanintézetek és a katonai egészségügyi intézetek kiadásai mellett a HM igazgatása, a HM szervezetek, a katonai nemzetbiztonsági szolgálatok kiadásait, a kutatás-fejlesztés ráfordításait és a nemzetközi békefenntartó feladatok kiadásait. A NATO-ban használt fogalomtól eltérően nem tartalmazza a határőrség, a polgári védelem, a más tárcánál felmerült honvédelmi ráfordításokat és a nyugdíjkiadásokat.

Hozzá tartozói ellátás – Allowances to dependents: Özvegyi nyugdíj, árvaellátás, szülői nyugdíj.

Hulladékgyűjtésbe bevont lakás – Dwelling connected to waste removal system: Az a lakás, illetve üdülő, ahonnan az ezzel megbízott vállalkozások rendszeresen elszállítják a hulladékot.

I

Idegenforgalmi devizabevételek – Foreign exchange revenues from tourism (exports): A külföldiek által Magyarországon elköltött pénzösszegeknek a nemzetközi fizetési mérlegben megjelenő része (a Magyar Nemzeti Bank adatai alapján).

Idegenforgalmi devizakiadások – Foreign exchange expenditure on tourism (imports): A magyarok által külföldön elköltött pénzösszegeknek a nemzetközi fizetési mérlegben megjelenő része (a Magyar Nemzeti Bank adatai alapján).

Időiglenes hatállyal elhelyezett – Temporary placement: Az a gyermekvédelmi szakellátásban részesülő kiskorú, akit azonnali intézkedést igénylő veszélyeztetettsége miatt helyezett el az illetékes hatóság a nevelésre alkalmas, azt vállaló különélő szülőnél vagy más hozzátartozónál, illetve személynél, ha pedig ezekre nincs lehetőség, akkor nevelőszülőnél, gyermekotthonban vagy más bentlakásos intézményben.

Időiglenes vándorlás – Temporary migration: Ha a vándorló lakóhelyét fenntartva változtat lakást, s új lakását tartózkodási helynek jelöli meg, valamint ha egyik tartózkodási helyről másik tartózkodási helyre költözik.

Időskorúak járadéka – Old age allowance: A megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorúak részére nyújtott támogatás.

Időszaki sajtótermék – Időszaki lap – Periodical printed matter - periodical: Azonos című és tárgykörű nyomtatott sajtótermék, amely egy naptári éven belül legalább egyszer megjelenik, évfolyamszáma, sorszáma vagy keltezése van.

Igénybejelentés (indítás) – Pension claim: Az igénylő a nyugdíjmegállapító szervhez a nyugdíj vagy más nyugdíjszerű ellátás, illetve szolgálati idő elismerése iránt igényt nyújt be az államigazgatási eljárást, illetve a társadalombiztosítási ellátásokat szabályozó jogszabályoknak megfelelően.

Ikerszülés – Többes szülés – Twin birth - Multiple birth: Azon esetek száma, amelyek során egy nő egy terhességből – a magzat életképességétől függetlenül – egynél több magzatot hoz világra. Ikerszületés: az ikerszületésből származó összes magzat száma, életképességtől függetlenül.

Innováció – Innovation: Új vagy jelentősen javított termék (áru vagy szolgáltatás) vagy eljárás, új marketing módszer bevezetése az üzleti gyakorlatba, munkahelyi szervezetbe vagy a külső kapcsolatokba.

Internet – Internet: Az összekapcsolt számítógépek világméretű, nyilvános hálózata, amelyen az adatok továbbítása internetprotokoll (IP) segítségével történik.

Internet-előfizetés – Internet subscription: Az internetszolgáltatóknál egy előfizetőnek számít a modemen keresztül előfizető magánszemély, de egy előfizetőnek számít a bérelt vonalas szolgáltatást igénybe vevő több száz főt foglalkoztató cég is.

Internet-előfizetők – Internet subscribers: Azok a vállalkozások, háztartások, magán-személyek, nonprofit szervezetek, intézmények, amelyeknek internetszolgáltató vállalkozás (szerződésben megállapított díj ellenében) internet-hozzáférést biztosít.

Intranet – Intranet: Egy szervezet belső kommunikációs hálózata, amely internetprotokollt használ a szervezeten belüli kommunikáció megvalósítására.

Ipari értékesítés belföldre – Domestic sales of industry: Az ipari tevékenységből származó termékek és szolgáltatások belföldi célú értékesítésének nettó árbevétele.

Ipari értékesítés exportra – Export sales of industry: A saját termelésű, illetve az alvállalkozók bevonásával előállított ipari termékek külkereskedelmi áruforgalomban külföldi vevőnek történő értékesítésének, továbbá a külföldi igénybe vevőnek végzett ipari szolgáltatás teljesítéskori forintértékét foglalja magában, függetlenül attól, hogy azt devizában, valutában, forintban, illetve termék- vagy szolgáltatásimporttal egyenlíti ki. Az exportértékesítés árbevételének elszámolása szempontjából külföldi vevő az, akinek külföldi gazdasági tevékenységi székhelye, illetve állandó telephelye a Magyarország államhatárán kívüli területen van. Az exportértékesítés az Európai Unió országaiba való kiszállításokat is tartalmazza.

Ipari termelés – Industrial production: Az iparba sorolt vállalkozások ipari tevékenységének bruttó termelési értéke. E mutatót úgy számítjuk, hogy az ipari tevékenység nettó árbevételét korrigáljuk a saját termelésű ipari készletek állományváltozásával.

Ipari tevékenység nettó árbevétele – Net sales of industrial production: A saját termelésű, illetve az alvállalkozók bevonásával előállított ipari termékek és a teljesített ipari szolgáltatások árkiegészítéssel növelt, jövedéki, regisztrációs és energiaadóval csökkentett, általános forgalmi adó nélküli ellenértéke.

ISCED – ISCED: Az oktatás szabványos nemzetközi osztályozási rendszere.

ISDN-hálózati hozzáférési szolgáltatás (Integrated Services Digital Network) – ISDN (Integrated Services Digital Network) network access service: Az ISDN-hálózat és a szolgáltatást igénybe vevő, ISDN-hálózaton keresztül történő elérésének biztosítása. Az ISDN-alapsebességű és primer sebességű szolgáltatás során a szolgáltató a forgalom működtető átviteli csatornát, jelzéscsatornát, valamint a hálózathoz való csatlakozáshoz, szolgáltatáshozzáférési pontként, hálózatvégső egységet biztosít.

Iskolai rendszerű szakképzés – Vocational training at school: A közoktatás szakmai vizsgára felkészítő szakasza
Iskolai végzettség (népszámlálás) – Educational attainment (population census): A lakosság befejezett iskolai végzettsége.

Ítélező bíróság – Court making the judgement: Első fokon a helyi bíróság, a megyei és fővárosi bíróság, másodfokon a helyi bírósághoz tartozó ügyekben a megyei és a fővárosi bíróság, a helyi és a megyei bíróságokhoz tartozó ügyekben az ítélőtáblák, a megyei és a fővárosi bírósághoz és az ítélőtáblákhoz tartozó ügyekben a Legfelsőbb Bíróság.

J

Jelenlévő népesség – Population present: Az eszmei időpontban az adott közigazgatási egységben tartózkodó személyek száma. Ez a népesség nem tartalmazza az eszmei időpontban külföldön élő (tartózkodó) magyar állampolgárokat, tartalmazza viszont (a diplomáciai testületek tagjai kivételével) az eszmei időpontban az országban tartózkodó külföldi polgári személyeket.

Jogerősen elítélt – Person with definitive sentence: Az a személy, akit a bíróság jogerős határozatával – főbüntetesként – szabadságvesztésre, közérdekű munkára, pénzbüntetésre ítél; akivel szemben önállóan alkalmazott mellékbüntetést (foglalkozástól eltiltást, járművezetéstől eltiltást, kitiltást, kiutasítást), intézkedést (megrovást, próbára bocsátást, kényszergyógykezelést, elkobzást, vagyonelkobzást, fiatalkorúaknál javítóintézeti nevelést) alkalmazott, illetve akinél – jogszabály megszegésével külföldön tartózkodó vádlott esetében – a bűnösséget megállapította, de a büntetés kiszabását mellőzte.

Jövedelemképződés – Generation of income: Termelői oldalról mutatja be a termelési folyamathoz közvetlenül kapcsolódó jövedelemképződést. A forrást a hozzáadott érték képezi, ennek felhasználása pedig a munkavállalói jövedelmek, valamint az egyéb termelési adók összege, csökkentve az egyéb termelési támogatások értékével. Az egyenlegező tétel a működési eredmény.

Jövedelmek (Háztartási költségvetési és életkörülmények felvétel alapján) – Income (based on the household budget and living conditions survey): Az úgynevezett személyes célú jövedelmek, melyek nem tartalmazzák a természetbeni társadalmi juttatások (egészségügyi ellátás, oktatás stb.) értékét.

Jövedelmi decilisek (Háztartási költségvetési és életkörülmények felvétel alapján) – Income deciles (based on the household budget and living conditions survey): A népesség egy főre jutó évi nettó jövedelme alapján sorba rendezett tizedei.

K

Kábeltelevízió-hálózati internetelés – Cable TV Internet access: Kábeltelevíziós hálózaton megvalósított internetkapcsolat.

Kábeltelevíziós hálózat – Cable television network: Rádió- és televízióműsorok jeleinek elosztására szolgáló kábeles távközlőhálózat, a telekhatáron belüli rendszerrel együtt.

Kábeltelevíziós hálózatba bekapcsolt lakás – Cabled home: Olyan lakás, amelyben egy vagy több működő kábeltelevíziós hálózati végpont van, függetlenül attól, hogy a lakás tulajdonosa vagy bérlője a hálózat előfizetője-e. 2009-től az IPTV-szolgáltatás is ideértendő.

Kábeltelevíziós szolgáltató – Cable television service supplier: A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóságnál (NMHH) nyilvántartásba vett és a KSH által felkutatott szolgáltató. 2009-től az IPTV-szolgáltatók is ideértendők.

Kábítószer-fogyasztók – Drug addicts: Azon személyek, akik naponta vagy alkalmatosan kábítószer fogyasztottak, és a drogambulanciák és droggözpontok, pszichiátriai gondozók, gyermek- és ifjúsági ideggondozók, pszichiátriai osztályok és szakambulanciák, krízisintervenciós osztályok, alkoholológiai és addiktológiai gondozók és osztályok, illetve szakambulanciák, drogtérapiás intézetek nyilvántartásaiban szerepelnek.

Kapott folyó transferek – Current transfers received: A pénzbeli társadalmi juttatások, a biztosítási kártérítések, a külföldről származó valutajövedelmek stb. Kötelező társadalombiztosítási juttatások: a kötelező társadalombiztosítás pénzbeli juttatásai a kötelező társadalombiztosítási alapok által a háztartásoknak fizetett pénzbeli társadalmi juttatások (pl. nyugdíj, táppénz, munkanélküli-segély). Munkavállalóknak nyújtott nem alapszerű társadalombiztosítási juttatások: A munkavállalóknak nyújtott nem alapszerű társadalombiztosítási juttatások olyan pénzbeli társadalombiztosítási juttatások, amelyeket a munkaadók fizetnek a munkavállalóknak/hozzátartozóiknak olyan esetekben, amelyek hasonlóak a kötelező társadalombiztosítás keretében fizetettekhez, de amelyekre a kötelező társadalombiztosítás nem terjed ki (pl. munkaadói táppénz, korengedményes nyugdíj).

Kar – Faculty: A felsőoktatási intézményen belüli oktatási és igazgatási szervezeti egység. A felsőoktatási intézmények karait minden tanévben kormányrendelet sorolja fel.

Kárpótlási jegy – Compensation coupon: A kárpótlási törvényben megszabott módon kibocsátott, meghatározott ideig kamatozó és csak meghatározott célra felhasználható, bemutatóra szóló értékpapír.

Képzési forma – Type of tertiary education: A felsőfokú képzés az alábbi képzési formákban folyhat: nappali, esti, levelező és távoktatás.

Kereset – Earnings: A bérköltség terhére kifizetett alaphér (törzsbér), bérpótlékok, kiegészítő fizetés, prémium, jutalom, 13. és további havi fizetés.

Kereskedelmi szálláshely – Public accommodation establishment: Engedélyben feljogosított, erre a célra épített vagy átalakított és használt létesítmény, amely üzletszerűen, egész éven át vagy időnyelleggel, folyamatos napi üzemeltetéssel, megszakítás nélkül szállásszolgáltatást nyújt. 2010-től a 239/2009. (X. 20.) Korm. rendelet alapján szálláshely szolgáltatás folytatása céljából létesített vagy használt épület, kivéve az egyéb szálláshely, illetve a falusi szálláshely-szolgáltatást nyújtó egységeket.

Kereskedelmi vendéglátóhely – Public catering unit: Meleg- és nem melegkonyhás vendéglátóhelyek, cukrászdák, valamint a szeszes és szeszesmentes italokat értékesítő vendéglátóegységek és zenés szórakozóhelyek.

Késői magzati halálozás – Late foetal death: Ha a magzat az anya testétől történt elválasztás után az élet semmilyen jelét nem adta és a fogamzástól számított teljes 24 hétnél hosszabb idő telt el, vagy ha a magzat kora nem állapítható meg, de a magzat hossza 30 cm vagy annál nagyobb, vagy ha a magzat súlya 500 gramm vagy annál több.

Készletváltozás – Change in stocks: Nemzeti területen tárolt készletek nyitó és a záró szintje közötti különbség.

Készletváltozás – Change in inventories: Az elszámolási időszak során a gazdasági szektorok saját termelésű és vásárolt készletállományában bekövetkezett változás értéke.

Kiadás (Háztartási költségvetési és életkörülmények felvétel alapján) – Expenditure (based on the household budget and living conditions survey): A háztartásnak folyó évi jövedelemfelhasználásból és megtakarításból, vagyontárgyak értékesítéséből más háztartástól pénzben vagy természetben kapott ajándék, kárpótlási jegy hasznosításából, illetve hitelfelvételből fedezett kifizetése.

Kiadott mű – Publication (published work) : Az a nyomdai vagy más sokszorosítási eljárással készített kiadvány, amelynek megjelenése nem periodikus, és a közönség számára hozzáférhető. A statisztikai számbavétel szempontjából egy mű – még ha többkötetes is – egy egységnek számít. Azonos mű újabb kiadása külön kiadott mű.

Kibocsátás – Output: Adott gazdasági egység által más, a termelő és szolgáltató gazdasági egységen kívüli egységek számára előállított, valamint a saját végső fogyasztásra kerülő termékek és szolgáltatások összessége. A kibocsátást a nemzeti számlák alapján értékelik.

Kincstárjegy – Treasury bill: Rövid – maximum 1 éves – lejáratú államadósságot megtestesítő, általában bemutatóra szóló, szabadon átruházható értékpapír.

Kiskereskedelem eladási forgalma – Retail trade turnover: A kiskereskedelmi hálózatban fogyasztói folyó áron – áfával és fogyasztási adóval növelt értéken – történő árueladás. (A megfigyelés a piacok forgalmára és az alkalmi utcai árusok tevékenységének mérésére nem terjed ki.)

Kiskereskedelmi üzlet – Retail shop: Döntően a lakosság részére kereskedelmi termékek értékesítésére szolgáló egység.

Kiskorú – Minor: Az a személy, aki 18. életévét nem töltötte be, kivéve, ha házasságot kötött.

Korai és középidős magzati halálozás – Early and medium term foetal death: Ha a magzat az anya testétől történt elválasztás után az élet semmilyen jelét nem adta és a fogamzástól számított teljes 24 hét vagy annál rövidebb idő telt el, vagy ha a magzat kora nem állapítható meg, de a magzat hossza 30 cm-nél kevesebb, vagy ha a magzat súlya 500 grammot nem éri el.

Korbetöltött rokkantsági nyugdíjas – Disabled person above retirement age : Az öregségi nyugdíjkorhatárt elért rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjas.

Korengedményes nyugdíj – Early retirement pension: A munkáltatóval kötött, a nyugdíjaztatásról szóló megállapodás alapján – az irányadó nyugdíjkorhatár előtt – folyósított nyugdíj.

Korhatár alatti rokkantsági nyugdíjas – Disabled person under retirement age: Az a személy, aki a reá irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt még nem érte el, és rokkantsági vagy baleseti rokkantsági nyugdíjban részesül.

Kórházból elbocsátott beteg – Discharged patient: Az év folyamán a kórházból eltávozott, továbbá ugyanazon gyógyintézet más osztályára vagy más gyógyintézetbe áthelyezett, illetve meghalt beteg.

Korkedvezményes nyugdíj – Early old age pension : A szervezet fokozott igénybevételével járó, az egészségre különösen ártalmas munkát végzők korábban vehetik igénybe öregségi nyugdíjukat.

Kormányzat – General government: A költségvetési rend szerint gazdálkodó központi és helyi önkormányzati költségvetési intézmények, az elkülönített állami pénzalapok, valamint a társadalombiztosítási alapok. Itt számoljuk el a nem piaci tevékenységet folytató közösségi tulajdonú vállalatok (pl. a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.) tevékenységét is, valamint azokat a közalapítványi, alapítványi vagy közhasznú társasági formában működő nonprofit intézményeket, melyeknek működésében az állami felügyelet közvetlenül érvényesül, továbbá költségeiknek több mint 50 százalékát kormányzati forrásból fedezik.

Könyv – Book: Az a nyomdai vagy más sokszorosítási eljárással készített kiadvány, (legalább 49 oldal, szerepel a Magyar Nemzeti Bibliográfiában) –, amelynek megjelenése nem periodikus, és a közönség számára hozzáférhető.

Könyvtári állomány – Library stock (units): A könyvtár által tartós megőrzésre nyilvántartásba vett dokumentumok összessége.

Kötőpályás helyi közlekedés hálózata. Építési hossz. – Fixed-line urban transport network. Constructed length of lines: A kiépített vonalak együttes hossza, tekintet nélkül arra, hogy hány sín-pár van a vonalon lefektetve.

Kötvény – Bond: Kamatozó értékpapír, amely tulajdonosának előre rögzített (vagy valamilyen külső körülményhez egyértelműen kötött), a névértékre vonatkoztatott és a kötvényen feltüntetett kamatlábnak megfelelő kamatot biztosít.

Közforgalmú vasút – Public railways: Az a vasút, amelyet bárki, bármely viszonylatban igénybe vehet teher-, illetve személyszállításra.

Közforgalmú vasúti járműállomány – Public railway rolling stock: A vasút tulajdonában lévő teljes (leltári) állomány, függetlenül attól, hogy a jármű használatban van-e vagy sem.

Közüktatási intézmény – Institute for initial education: Önálló alapító okirattal rendelkező, közoktatási, nevelési feladatokat ellátó szervezet. A közoktatási intézmény egy igazgatási szervezetben több közoktatási feladatot is elláthat.

Közösségi fogyasztás – Collective consumption: A végső fogyasztásnak az a része, amelyet a társadalom valamennyi tagja vagy a közösség egy meghatározott része közösen fogyaszt el. A közösségi fogyasztást kizárólag a kormányzat finanszírozza.

Közpark – Public park: A település belterületén lévő közhasználatú zöldterület.

Központi költségvetési mérleg – Balance of the central government: A központi költségvetés bevételeinek és kiadásainak zárt rendszerű és megfelelő csoportosításban történő bemutatása.

Közúti közlekedési baleset gyermekáldozata – Child victim of road accident: A meghalt, megsérült személy 14 éves korig.

Közúti közlekedési baleset következtében könnyen sérült személy – Person slightly injured in consequence of road accident: Az, aki a baleset következtében nyolc napon belül gyógyuló sérülést, ficamodást, horzsolást szenved.

Közúti közlekedési baleset következtében meghalt személy – Person deceased in consequence of road accident: Az, aki a baleset helyszínén vagy a balesetet követő 30 napon belül meghalt.

Közúti közlekedési baleset következtében súlyosan sérült személy – *Person seriously injured in consequence of road accident*: Az, aki a baleset következtében nyolc napon túl gyógyuló sérülést, zúzódást, illetve bármely olyan sérülést szenved, amely kórházi ápolást tesz szükségessé.

Közúti jármű-állomány – *Stock of road vehicles*: A forgalmi rendszámmal ellátott közúti járművek száma, a fegyveres erők és testületek, valamint a rendvédelmi szervek gépjárművei nélkül.

Közületi fővonal – *Business line (telecommunication)*: A közületi előfizető használatában lévő fővonal.

Közütemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakás, üdülő – *Dwelling or holiday house connected to public sewerage network*: Az a lakás, amelyből a keletkező szenny- és használt vizet közvetlen csatlakozással gyűjtő csatornába vezetik.

Közütemi vízhálózatba bekapcsolt lakás, üdülő – *Dwelling or holiday house connected to public water conduit network*: Ahol a lakásban vagy az ahhoz tartozó telken legalább egy, elosztóvezetékbe kapcsolt kifolyócsap van. A kifolyócsap lehet a lakásban, a lakáson kívül a ház falán vagy a házhoz tartozó telek határán belül.

Közüvilágítási hálózat – *Network for public lighting*: A kizárólag közvilágítási célra használt villanyvezeték-hálózat.

Közüszolgáltatás keretében elszállított települési szilárd hulladék – *Municipal solid waste removed by public services*: Kizárólag a közszolgáltatás keretében elszállított mennyiséget jelenti, tehát például nem foglalja magában az egyedi szerződés alapján megrendelésre elszállított hulladék mennyiségét.

Kutatás-fejlesztés – *Research and development*: Minden olyan alkotó jellegű tevékenység, amelynek célja a tudás bővítése, beleértve a természetet, az emberre, a társadalomra és a kultúrára vonatkozó ismereteket, ezek felhasználását, új alkalmazási lehetőségek kidolgozását. A kutatás és fejlesztés jellemzői: az alkotás eleme, az újdonság eleme, a tudományos módszerek alkalmazása és az új ismeret létrehozása. *Típusai:* az alapkutatás, az alkalmazott kutatás és a kísérleti fejlesztés.

Kutatás-fejlesztés számított létszáma – *Calculated staff number of R&D units (FTE)*: A teljes munkaidőjű dolgozókra átszámított létszám, azaz a foglalkoztatottak kutatásra, fejlesztésre fordított idejének a teljes munkaidőhöz viszonyított arányával súlyozott létszámadata.

Kutatás-fejlesztés tényleges létszáma – *Actual staff number of R&D units (headcount)*: Ide tartoznak a kutatók, fejlesztők, a segédszemélyzet, egyéb fizikai és nem fizikai foglalkozásúak.

Kutatási, fejlesztési segédszemélyzet – *Technicians and R & D assistants (headcount)*: A kutatást, fejlesztést munkájával közvetlenül elősegítő munkatárs.

Külföldi érdekeltségű vállalkozás – *Direct foreign investment enterprise*: Olyan jogi személyiségű vagy jogi személyiség nélküli vállalat, amelyben 10% vagy annál nagyobb a külföldi tulajdoni részesedés. Az adatok a 10% alatti részesedésű és a külföldön tevékenységet végző, passzív pénzközvetítői funkciót betöltő vállalkozásokat nem tartalmazzák.

Külföldiek kiadásai – *Foreigners' expenditure*: A külföldiek magyarországi turisztikai és egyéb kiadásai a külföldi állampolgárok által hazánkban elköltött összeget, a nemzetközi közlekedést, valamint az ezekhez kapcsolódó jutalék és egyéb jogcímek formájában Magyarországon maradó összeget tartalmazzák.

Kükereskedelmi forgalom – *Exports and imports of goods and services*: A termékek és a szolgáltatások export- és importforgalma. Az *áruforgalom* tartalmazza a kükereskedelmi termékforgalmi statisztikából rendelkezésre álló általános forgalmat, a bunker üzemanyagot, az aktív és passzív bér munkát (bruttó értéken számba véve), a bér munkában készült exportált késztermék anyagtartalmának korrekcióját, a javítást (nettó értéken számba véve), a tértitárt a nemzeti számlák szabályai szerint elszámolva, az illegális árukkal és a magyar adószámmal rendelkező külföldi cégekkel kapcsolatos kiigazítást. A *szolgáltatásforgalom* tartalmazza az idegenforgalmat (a nem rezidensek magyarországi és a rezidensek külföldi kiadásait), az illegális tevékenységgel kapcsolatos becslést, a külső gyártást, a FISIM-et, a rezidens és nem rezidens gazdasági egységek közötti üzleti és egyéb szolgáltatási tranzakciókat. *Kükereskedelmi egyenleg:* a nemzetgazdaság áru- és szolgáltatás-export- és -import-forgalmának egyenlege.

Kükereskedelmi szolgáltatásforgalom értéke – *Value of international trade in services*: Az adott időszakban a rezidensek és nem rezidensek között létrejövő szolgáltatásügyletek számla szerinti, forgalmi adó nélküli értéke.

Kükereskedelmi termékforgalom egyenlege – *Balance of external (merchandise) trade*: A kiviteli és a behozatali forgalom értékének különbsége. Pozitív érték esetén az egyenleg aktívumot, negatív érték esetén passzívumot mutat.

Kükereskedelmi termékforgalom értéke – *Value of external (merchandise) trade*: A kükereskedelmi termékforgalmi ügyletek statisztikai értéke: behozatal esetében c.i.f., kivitel esetében f.o.b. típusú értékben kifejezve.

Különleges célú gépjármű – *Special-purpose motor vehicle*: Olyan közúti motoros jármű, amelynek nem elsődleges és kizárólagos feladata a személy vagy áru szállítása (pl. mentőautó, tűzoltó jármű, mozgódaru, műhelykocsi, buldózer stb.).

L

Lakás (népszámlálás) – *Dwelling (Census)*: Az eredetileg állandó emberi szállás, tartózkodás (otthon) céljára épített, vagy lakássá átalakított, és jelenleg is lakás céljára alkalmas, meghatározott rendeltetésű (lakó-, főző-, egészségügyi stb.) helyiségek egymással általában műszakilag (építészetiileg) is összefüggő egysége, amely a közterületről, udvarról vagy az épületen belüli közös térből (lépcsőház, folyosó stb.) önálló bejáratral rendelkezik. Az adatfelvétel során egy lakásnak minősült a műszakilag (építészetiileg) összefüggő, belső átjárókkal összekötött helyiségek csoportja akkor is, ha egy vagy több helyiség átjáróját ideiglenes jelleggel (nem befalazva!) lezárták. A lakás lehet lakott és nem lakott.

Lakás (új építés) – *Dwelling (Dwelling construction)*: Teljes vagy részleges háztartás vitelére alkalmas lakó- és mellékhelyiségek, valamint egyéb helyiségek együttese. A teljes háztartás vitelére alkalmas lakásnak legalább egy, 17 négyzetmétert meghaladó alapterületű lakószobával, tisztálkodás és mosás, valamint főzés és mosogatás céljára szolgáló helyiségekkel kell rendelkeznie. A részleges háztartás vitelére alkalmas garzonlakásnak (kislakásnak) legalább egy, 12 négyzetmétert meghaladó alapterületű lakószobával, a tisztálkodás céljára szolgáló helyiséggel és főzés céljára legalább főzőszekrénnel kell rendelkeznie.

Lakásbérlemény – *Rented dwelling*: A lakásbérleti szerződés tárgya. Ide tartoznak a lakás céljára bérbe adott bérlemények és a házfelügyelői vagy egyéb szolgálatteljesztő lakások, valamint a bérbe nem adott (üres) lakások.

Lakásfenntartási támogatás – Home maintenance support : A szociálisan rászoruló személyeknek, családoknak nyújtható támogatás az általuk lakott lakás vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásai viseléséhez.

Lakbérbevétel – Rental fee receipts for dwellings: A lakásbérlemények után lakbér címén ténylegesen bevételezett összeg, figyelembe véve a túlfizetéseket is.

Lakóházjavításra fordított összeg – Amount spent on restoration of residential buildings: A felújításra, karbantartásra, korszerűsítésre fordított összegek együtt.

Lakóhely – Place of residence: Annak a lakásnak a címe, amelyben az állampolgár él.

Lakónépesség – Resident population: Az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

Lakóparki épület – Building in residential park: Egy helyrajzi számon nyilvántartott telken elhelyezkedő, egységes építészeti arculattal kialakított, többlakásos lakóépületekből álló épületegyüttes.

Lakosság kiadásai – Residents' expenditure (tourism): A lakosság külföldi turisztikai és egyéb kiadásaihoz számítjuk a Magyarországon kifizetett összegek azon részét is, ami külföldi rezidensekhez kerül.

Lakótelep – Housing estate building: Többlakásos, többszintes, legalább kettő vagy több épületben, folyamatos beruházásszervezéssel, magas műszaki infrastruktúrával megvalósuló építkezés épülete. Ezen épületek a településszerkezeten belül többnyire forgalmi utakkal határolt, önálló településrészt alkotnak.

LAN (local area network) – LAN (local area network): Számítógépek közötti kommunikációs hálózat, amelynek kiterjedése egy épületen belülről, illetve szorosan egymás mellett elhelyezkedő épületekre korlátozott, lehetővé teszi a felhasználók részére az adatok cseréjét, nyomtatók megosztását, a központi számítógép mindenki számára történő elérhetőségét stb.

Levegőszennyezettség – Air pollution: Különböző anyagoknak az emberi egészségre és a környezetre káros mértékű, időtartamú jelenléte a környezeti levegőben. Mérése az egységnyi térfogatú levegőben található (illetve az egységnyi talajfelületre kiülepedő) szennyezőanyagok tömegével történik.

Levélpostai küldemény – Letter post consignment: Levél, levelezőlap, válaszos levelezőlap, képes levelezőlap, nyomtatvány, vakok írása, valamint a levélpostai küldeményekhez köthető értéknövelt szolgáltatásokkal kiegészített levélküldemények.

Levéltár – Archives (Culture): A maradandó értékű iratok tartós megőrzésének, levéltári feldolgozásának és rendeltetésszerű használatának biztosítása céljából létesített intézmény.

M

Magánalapok pénzbeli juttatásai – Private-funded social benefits: Az önkéntes kölcsönös nyugdíj-, egészségbiztosítási és önszegélyező pénztárak kifizetett juttatásai.

Magán-nyugdíjpénztár – Private pension fund: Munkáltatók, szakmai kamarák, szakmai egyesületek, munkavállalói, illetve munkáltatói érdekképviselések, önkormányzatok, önkéntes pénztárak által létrehozott, nyugdíjszolgáltatást szervező, finanszírozó és nyújtó szervezet.

Magánnyugdíjpénztárak miatti korrekció – Adjustment for private pension funds: A magánnyugdíjpénztárakban levő megtakarítások a nemzetiszámla-rendszerek szerint a háztartások tulajdonát képezik, ezen alapok tartalékából a háztartások részesedésének a változása tehát része a háztartások megtakarításának, ezért még a megtakarítás elszámolása előtt a magánnyugdíjpénztárak nettó vagyonváltozását jelentő tétellel korrigálni kell a háztartások rendelkezésre álló jövedelmét.

Magzati halálozás – Foetal death: A magzatnak a szülés (az anyából történő teljes kitolás vagy kihúzás) előtt bekövetkezett elhalála, függetlenül a terhesség tartamától.

Magzati veszteség – Foetal loss: A magzati halálozás és a terhességmegszakítás együtt.

Magyar állampolgárságot kapott személy – Person naturalised in Hungary: Aki honosítással (külföldi állampolgárként született) vagy visszahonosítással (korábbi magyar állampolgársága megszűnt) vált magyar állampolgárrá.

Magyarország külkereskedelmi áruforgalma – External merchandise trade of Hungary : Az uniós és az unión kívüli forgalom összege.

Magyarországon tartózkodó külföldi állampolgár – Foreign citizen residing in Hungary: Az a tartózkodásra, letelepedésre jogosító engedéllyel rendelkező külföldi állampolgár, aki a vonatkozó évi január 1-jén az országban tartózkodott.

Magyarországra bevándorló külföldi állampolgár – Foreign citizen immigrating to Hungary: Az a tartózkodásra jogosító engedélyt kapott külföldi állampolgár, aki a vonatkozó évi évben az országba bevándorolt.

Magyarországra érkező külföldi – International arrivals: A Magyarországra érkező külföldi állampolgár.

Magyarországról kivándorló külföldi állampolgár – Foreign citizen emigrating from Hungary: Az a tartózkodásra, letelepedésre jogosító engedéllyel rendelkező külföldi állampolgár, aki a vonatkozó évi évben az országból kivándorolt. A korcsoport szerinti besorolás a vándorlási esemény évében betöltött életkort veszi figyelembe.

Másodlagos energiahordozó – Secondary energy source: Az elsődleges energiahordozók átalakításából keletkező energiahordozók, pl.: benzin, elektromos áram, tüzelőolaj.

Megszűnt lakás – Ceased dwelling: Az a települési önkormányzat lakásmegszűnési nyilvántartása alapján az elemi csapás, megsemmisülés, avulás, bontás, átépítés miatt megszűnt lakás, továbbá jogszabályban megengedett esetben lakásnak nem lakás céljára való használatbavétele.

Megtakarítás – Savings (National accounts): Az összes (korrigált rendelkezésre álló) jövedelem és az összes (tényleges) fogyasztás egyenlege. Részei: a tőketranszferek egyenlege, mely a kapott tőketranszfer (pl. magánlakás-építési támogatás) és a fizetett tőketranszfer (pl. az infrastrukturális fejlesztéshez fizetett lakossági hozzájárulás) egyenlege, valamint a felhalmozás (lakásberuházási kiadások, kisvállalkozók termelői beruházásai) és a nettó hitelnyújtás, mely más szektorok vagy a külföld fogyasztásának és tőkefelhalmozásának finanszírozására fordítható pénzügyi eszközök formájában felhalmozott összeg.

Megújuló energiaforrás – Renewable energy source: Olyan energiaforrás, amely a természeti folyamatok során folyamatosan rendelkezésre áll, vagy újratermelődik, például nap-, szél-, biomassza-, vízi és geotermikus energia.

Megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia – Electricity produced from renewable energy sources: A kizárólag megújuló energiaforrásokat hasznosító erőművek által előállított villamos energia, valamint a hagyományos energiaforrásokat is hasznosító vegyes erőművek által előállított villamos energia megújuló energiaforrásból előállított része.

Menetdíjbevétele – Fare receipts: A mások számára végzett személyszállítás díjbevétele. Nem tartalmazza az árkiegészítést és az egyéb fuvarozási bevételeket (pl. a poggyász szállításának díját).

Mentőszállítás – Rescue transportation: Az a mentőfeladat, amely során a beteget orvos megrendelésére legalább mentőápolói felügyelettel – azonnal, illetve legfeljebb 2 órán belül – feltalálási helyéről egészségügyi intézménybe szállítják.

Mezőgazdasági ráfordítási árindex – Agricultural input price index: A mezőgazdasági ráfordítási árindexek nem csak az ipari eredetű, hanem a mezőgazdasági eredetű felhasználást (pl. vetőmag, takarmány) is figyelembe veszik. A ráfordítások árindexe tartalmazza mind a folyó termeléshez felhasznált termékek és szolgáltatások, mind a mezőgazdasági beruházási javak árindexeit.

Mezőgazdasági termékek bruttó termelése – Gross production of agricultural products: A veszteségmentes termelés értéke (bruttó kibocsátás+saját termelésű vetőmag, takarmánytej, takarmánytojás, keltetőtojás, mezei leltár értékváltozása és étkezési hal). 1999-től a kiszopott juh- és kecsketej nélkül.

Mezőgazdasági termékek felvásárlása – Procurement of agricultural products: A termelőtől feldolgozási vagy továbbértékesítési célra vásárolt mezőgazdasági termék.

Mezőgazdasági termelői árak indexe – Agricultural producer price index: A mezőgazdasági termelőktől továbbértékesítésre vagy feldolgozásra felvásárolt, valamint közvetlenül a lakosságnak fogyasztásra (piacon) eladott mezőgazdasági termékekért a termelőknek kifizetett árak változásait mutatja. Nem tartalmazza a mezőgazdasági termelők egymás közötti forgalmában a továbbtartásra értékesített állatok (növendék tenyészállatok) árváltozásait.

Mobil-előfizetés – Mobile subscription: Az adott időszak utolsó napján működő, hívható SIM-kártyák száma.

Modem – Modem: Digitális jeleket analóg – telefonhálózatokon való átvitelhez – át- és visszaalakító hardvereszköz (MODulátor/DEMO-dulátor). Számítógépeket telefonvonal segítségével összekötő vagy a számítógépbe bővítő kártyaként beszerelt berendezés.

Motorkerékpár-állomány – Stock of motorcycles: A forgalmi rendszámmal ellátott, 50 cm³-nél nagyobb hengerűrtartalmú motorkerékpárok száma. 1983-ban a 125 cm³-es és kisebb hengerűrtartalmú motorkerékpároknál új rendszámozást vezettek be. Ennek során mintegy 200 ezer, előzőleg nyilvántartott kismotorkerékpárra nem kértek új rendszámot.

Mozgóórság (mentő) – Mobile supervision (rescue): Mentési készenlét rendezvények, mentési tevékenységet igénylő egyéb események egészségügyi ellátásának biztosítására, jogszabályban meghatározott személyi, tárgyi feltételeknek megfelelően.

Mozi (moziterem) – Cinema (screening room): Működési engedéllyel rendelkező, belépődíj ellenében rendszeres időközönként filmalkotások (filmek, videofilmek) nyilvános bemutatására szánt, bármely képmegjelenítő eszközzel felszerelt helyiség. A statisztikai számbavétel során a multiplexmozik mozitermeit mind figyelembe vesszük.

Munkaadói és egyéb társadalombiztosítási hozzájárulás – Employers' and other social contributions: A társadalombiztosítási és munkaadói járulékon felül idetartozik a munkáltatói táppénz-hozzájárulás, valamint az egészségügyi hozzájárulás. Tartalmazza az önállóak és munkanélküliek társadalombiztosítási hozzájárulását.

Munkaadók társadalombiztosítási hozzájárulása – Employers' social contribution: A munkavállalói jövedelemnek a bérek és keresetek tételen felüli része, amely arra szolgál, hogy a munkavállaló társadalombiztosítási juttatásban részesülhessen. Két fő típusa: (1) a tényleges, a munkaadó által a társadalombiztosítási rendszerekbe vagy más kötelező biztosítási rendszereknek fizetett hozzájárulás; (2) az imputált társadalombiztosítási hozzájárulás, ide tartoznak a munkaadók által nem a társadalombiztosítási rendszeren keresztül nyújtott olyan juttatások, amelyek fedezetére a munkaadók külön alapot nem képeznek. Ilyen például a betegség jogszabályban meghatározott időtartamára fizetett táppénz.

Munkabaleset – Accident at work : Az a három napot meghaladó keresőképtelenséggel járó bejelentett baleset, amely a munkavállalót a szervezett munkavégzés során vagy azzal összefüggésben éri, annak helyétől és időpontjától, valamint a munkavállaló (sérült) közrehatásának mértékétől függetlenül. Halálos munkabaleset az a munkabaleset, amelynek bekövetkezésétől számított egy éven belül a sérült az orvosi szakvélemény szerint a balesettel összefüggésben életét veszítette.

Munkaerőköltség – Labour cost: A munkaerőköltség az alkalmaztatás költségeinek összességét jelenti, tehát minden olyan, a munkáltatót terhelő kötelezettséget felőlel, ami a munkaerő foglalkoztatásával, alkalmazásával kapcsolatban felmerül. Magában foglalja a munkajövedelemen kívül a szociális költségeket (beleértve a munkáltató által kötelezően teljesített járulékokat), továbbá a szakoktatás, képzés és munkaerő-toborzás költségeit, az élők munkával kapcsolatos adók és támogatások egyenlegét, valamint minden olyan egyéb élők munkával kapcsolatos költséget, mely a kompenzációs költségekhez, adókhöz vagy foglalkoztatást segítő támogatásokhoz nem sorolható.

Munkahelyi vendéglátóhely – Canteen: Szeszkes ital árusítása nélküli, zárt rendszerű munkahelyi, valamint az étel házhozszállítását (közétkeztetést) végző vendéglátóhely. Ide tartozik: a munkahelyi, intézményi, pl. az iskolai büfé, valamint az alap-, közép-, felsőfokú iskolai oktatásban részesülő fiataloknak az oktatási intézmény keretei között biztosított főzőkonyhas étkeztetése, egy adott munkahely (pl. üzem, hivatal vagy sporttelep) dolgozóinak étkeztetése.

Munkajövedelem (munkavégzéshez kötődő jövedelem) – Wages and salaries: A hazai kereseti elemeken felüli pénzbeli, illetve természetbeni juttatásokat is tartalmaz, melyek a nemzetközi (Eurostat-) ajánlás szerint részei a keresetnek. Ilyen például a külföldi kiküldetésnek a munkabér összegét meghaladó díjazása, a lakhatási költségtérítés, az étkezési térítés, a munkába járás költségének térítése, a saját használatra biztosított cégautóval kapcsolatos költségtérítések, a jubileumi jutalom, a tárgyjuttalmak.

Munkanélküli – Unemployed person: Az a személy, akinél az alábbi három kritérium érvényesül: 1) aki az adott héten nem dolgozott, és nincs olyan munkája, amelytől átmenetileg távol volt, 2) a kikérdezést megelőző négy héten aktívan keresett munkát (állami vagy magán-munkaközvetítőt keresett fel, munkáltatókat személyesen keresett meg, hirdetést adott fel vagy hirdetésre válaszolt stb.), 3) két héten belül munkába tudott volna állni, ha talált volna megfelelő állást. Az említett három feltételtől függetlenül munkanélkülinek számítanak azok, akik találtak már munkát és abban 90 napon belül (2002-ig 30 napon belül) dolgozni kezdenek.

Munkanélküliségi ráta – Unemployment rate: A munkanélküliek a megfelelő korcsoportba tartozó gazdaságilag aktív népesség százalékában.

Munkavállalói jövedelem – Compensation of employees: A munkaadó által adott összes pénzbeli és természetbeni javadalmazás, amelyet a gazdálkodó szervezet a végzett munka ellenértékéül fizet a munkavállalónak. Két fő alkotórésze: a bérek és keresetek, illetve a munkáltató által fizetett társadalombiztosítási hozzájárulás.

Munkavállalók kötelező társadalombiztosítási hozzájárulása – Employees' compulsory social contribution: Az egyéni nyugdíj- és egészségbiztosítási járulékok, valamint a munkavállalók befizetései a munkaerő-piaci (korábban szolidaritási) alapba.

Munkavállalók önkéntes társadalombiztosítási hozzájárulása – Employees' voluntary social contribution: Az önkéntes kölcsönös nyugdíj-, egészségbiztosítási és öngélelyező pénztárakba belépett munkavállalók társadalombiztosítási befizetései.

Muzeális intézmény – Museum: Az országos gyűjtőkörű múzeum, a múzeumi bemutatóhely és egyéb muzeális gyűjtemények bemutatóhelye, amely állandó, időszakos vagy vándorkiállításokat mutat be.

Működési eredmény – Operating surplus: A háztartási szektor esetében a saját tulajdonú lakásokra elszámolt lakásszolgáltatásból származó imputált jövedelem.

Működő kórházi ágy – Operating hospital bed: Az engedélyezett ágyak közül az, amely legalább 6 hónapig hospitalizációra (előkészítés után betegfogadásra) alkalmas volt.

Működő vállalkozás – Active enterprise: Egy adott évben működő vállalkozásnak tekintünk egy vállalkozást, ha az év folyamán volt árbevétele vagy foglalkoztatottja. A működő vállalkozások köre az adott évre vonatkozó tényleges statisztikai és adóadatok alapján, mindig utólag, ezen adatok beérkezése után kerül megállapításra.

Működtetett vasútvonalak hossza – Length of railways operated: A kiépített és a tárgyévben működtetett vasúti pálya hossza, függetlenül attól, hogy hány sín pár fekszik egymás mellett.

Műsor – Programme (Information, communication): Adott szerkesztő által összeállított, a műsorszolgáltató által adott néven szolgáltatott, meghatározott frekvenciasávon, illetve csatornán vehető műsorok.

Műsorcsomag – Programme package: A kábeltelevíziós szolgáltatás értékesítési egysége, amelyért a szolgáltató díjat számít fel.

Művelés alól kivett terület – Uncultivated land area: A nem hasznosított mezőgazdasági területek (gazdasági, szociális vagy más okokból nem művelt és vetésforgóban nem szereplő mezőgazdasági terület) és egyéb területek (épületek, építmények, gazdasági udvarok, pihenő- és díszkertek, utak és a hozzájuk tartozó árkok, tavak, víztározók, kőfejtők, terméketlen területek stb.) összessége. A gazdaság működéséhez szükségesek.

N, Ny

Nagykereskedelmi raktár – Wholesale warehouse: Helyileg körülhatárolt, tartós használatra épült, döntően viszonteladónak értékesítő hely.

Nappali ellátást nyújtó intézmények – Day care institutions: Hajléktalan személyek, és meghatározóan a saját otthonukban élő, tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai és szenvedélybetegek, harmadik életévüket betöltött, felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek részére biztosítanak lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, étkeztetésre, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére. Egy intézményben többféle típusú ellátás is működhet.

Nappali rendszerű iskolai oktatás – Full-time education: A tanköteles korú és a tanköteles kornál idősebb, de 22 (25) éves kort el nem ért tanulók nappali munkarend szerinti oktatása.

Nem pénzügyi vállalatok – Non-financial corporations: Az összes jogi személyiségű vállalkozás és a jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, kivéve a főtevékenységként pénzügyi tevékenységet folytató vállalatokat. Ide tartoznak a nagyrészt piaci termelést folytató, azaz költségeiket árbevételből fedező nonprofit intézmények; továbbá a munkaadói érdekképviselések, a vállalkozók, munkáltatók és termelők szervezetei, valamint a gazdaság- és vállalkozásfejlesztési céllal működő alapítványok, közalapítványok és közhasznú társaságok.

Nem üzleti célú közösségi, szabadidős szálláshelyek – Collective or leisure activity accommodation establishment for non-profit purposes: Az erre a célra épített vagy átalakított és az ekként minősített, illetve ekként nyilvántartásba vett üdültetési és ifjúsági turisztikai célú, továbbá hegyi menedék céljára szolgáló szálláshely.

Nemzeti park – National park: Az ország jellegzetes, természeti adottságaiban lényegesen meg nem változtatott olyan nagyobb tája, ahol a növény- és állatfajok jelenléte, a földfelszíni formák és ezek együttese a tudomány, a közművelődés és a felüdülés szempontjából különleges jelentőségű.

Nemzetiség (népszámlálás) – Nationality (population census): Az a népcsoport, amelyet a megkérdezett személy minden befolyástól mentesen meghatároz. Csoportosításainkban a bunyevácokat és a sokácokat, illetve az 1960. évi adatoknál a szlovéneket és a vendeket is a horvátokhoz soroltuk. 1980-ban a népszámlálási kérdőíven a cigány nemzetiség külön nem szerepelt. 2001-ben a nemzetiségi táblázatok adataiban a cigány és a roma együtt szerepel. A nemzetiségi törvény bejegyzett hazai kisebbségnek tekintti a bolgárokat, cigányokat (romákat), görögöket, horvátokat, lengyeleket, németeket, örményeket, románokat, ruszinokat, szerbeket, szlovákokat, szlovéneket és az ukránokat. A 2001. évi táblázatokban az összeírt személy annyiszor szerepel, ahány népcsoporthoz való kötődést (legfeljebb hármat) megjelölt.

Nemzetközi hívás – International call: A szolgáltatók nemzetközi központjai által külföldre továbbított, belföldi eredetű hívás. A belföldről kezdeményezett külföldi hívás tartalmazza a mobilhálózatba irányuló beszélgetéseket is.

Nemzetközi tartalékok – *International reserves*: A jegybank azon likvid és szabadon felhasználható követelése, amelyeket a monetáris hatóság közvetlenül vagy közvetve, devizapiaci intervenciók révén – a nemzeti valuta árfolyamának befolyásolásával – fizetési problémái esetén, illetve egyéb célokra szabadon felhasználhat.

Nettó hústermelés – *Net meat production*: A Magyarországon levágott szarvasmarhából, sertésből, lóból, juhból, baromfiból és egyéb állatból nyert húsmennyiség, vágott súlyban, függetlenül a vágóállatok származási helyétől (hazai vagy import). Sertéshús esetében a termelési adat a fehérrúrt nem tartalmazza.

Nettó iskolázási arány – *Net enrolment ratio*: Az adott korcsoportba tartozó tanulók és az azonos korú népesség aránya.

Nettó kereset – *Net earnings*: A gazdálkodó szervezetenkénti havi bruttó átlagkeresetből kiinduló nettósítás csak az összes munkavállalót érintő levonásokat kezeli, így nem számol az 1999-től bevezetett gyermekek utáni családi kedvezmény hatásával. A személyi jövedelemadó kiszámítása az szja-törvényben szereplő – az adott évre érvényes – sávós adóelőlegkulcsokkal történik.

Nevelőszülő – *Foster parent*: Az a huszonnegyedik életévét betöltött, cselekvőképes, büntetlen előéletű személy, aki alkalmas a nála elhelyezett gyermek kiegyensúlyozott fejlődésének biztosítására és a családjába történő visszakérülésének támogatására. A nevelőszülő lehet hagyományos és hivatásos.

Nonprofit szervezetek – *Non-profit organizations*: Alapítványok (magán, illetve közalapítványok) és társas nonprofit szervezetek (egyesületek, egyesületek, szövetségek, szakmai, munkaadói és munkavállalói érdekképviselő, köztestületek, nonprofit gazdasági társaságok, nonprofit intézmények).

Nyers (bruttó) reprodukciós együttható – *Crude (gross) reproduction rate*: Azt mutatja meg, hogy az adott év kor szerinti születési gyakorisága mellett egy nő élete során hány leánygyermeknek adna életet.

Nyilvános fővonal – *Public main*: A közcélú távbeszélő-hálózathoz csatlakozó, különleges kialakítású távbeszélő, fax vagy adatátviteli nyilvános állomás fővonala.

Nyilvántartott alkoholist – *Registered alcohol addict*: Aki alkoholizmusa miatt addiktológiai vagy pszichiátriai gondozásban kezelésben vagy gondozásban részesül, és az év folyamán legalább egyszer megjelent a rendelésen.

Nyilvántartott álláskereső – *Registered jobseeker*: Az állami munkaközvetítő irodában nyilvántartásba vett személy, aki munkaviszonnyal nem rendelkezik; nem nyugdíjas, nem tanuló; foglalkoztatást elősegítő támogatásban (átképzés, közhasznú foglalkoztatás stb.) nem részesül; munkát vagy önálló foglalkozást keres, munkavégzésre rendelkezésre áll és a Foglalkoztatási Szolgálattal álláskeresői megállapodást kötött.

Nyilvántartott pályakezdő álláskereső – *Registered career-starter jobseekers*: A nyilvántartott álláskereső közt azok a 25. életévüket – felsőfokú végzettséggel rendelkezők esetén 30. életévüket – be nem töltött fiatalok, akik tanulmányaik befejezését követően munkanélküli ellátásra nem szereztek jogosultságot.

Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő – *Person receiving pension, retirement provision*: Az a biztosított, akinek részére a Nyugdíjfolyósító Igazgatóság vagy 2007. december 31-ig a Magyar Államvasutak Zrt. Nyugdíj-igazgatósága nyugdíjat, járadékot vagy egyéb ellátást folyósít.

Nyugdíjminimum – *Minimum pension amount*: A jelzett időszakban megállapított nyugdíj törvényben meghatározott legkisebb névleges összege.

O

Oktató a felsőoktatásban – *Teacher (in tertiary education)*: A felsőoktatási intézményben teljes vagy részmunkaidőben alkalmazott tanár, docens, adjunktus, tanársegéd, nyelvtanár, testnevelő tanár, művésztanár, kollégiumi nevelőtanár vagy egyéb oktatói munkakörben foglalkoztatott személy.

Országos közút – *National public road*: A városok és községek közötti forgalmat lebonyolító úthálózat, beleértve a városokon, községeken átvezető útszakaszokat is.

Országrezidens – *Residents in a country (Finances)*: Az a természetes vagy jogi személy, amelyet közvetlen gazdasági érdeke (állandó lakóhelye, telephelye, termelése stb.) az adott ország gazdasági területéhez kapcsol.

Orvos – *Physician*: A működési nyilvántartásban nyilvántartott orvos, aki Magyarországon a hazai törvények szerint orvosi diplomához kötött tevékenységet végezhet. A nemzetközi összehasonlításban a dolgozó, a pácienseknek közvetlenül szolgáltatást nyújtó orvosokat jelenti, nem fedi le a külföldön dolgozókat, a nyugdíjba vonult vagy munkanélküli, illetve a nem egészségügyi területen dolgozó orvosokat, de tartalmazza a külföldi engedéllyel rendelkező és dolgozó orvosokat. Engedéllyel rendelkező orvosok: A dolgozó orvosok és azok a nem dolgozó orvosok, akiket nyilvántartásba vettek, és feljogosítottak egészségügyi munkavégzésre. Szakmailag aktív orvosok: a dolgozó orvosokat és azokat jelenti, akiknek a munka végzéséhez előfeltétel az orvosi végzettség.

Osztályterem – *Classroom*: Kizárólag az osztályok állandó tartózkodási helyeként használt és felszerelt helyiség, függetlenül attól, hogy erre vagy más célra épült. Az osztályterem száma nem tartalmazza az osztálytermi célra épült, de más célra használt helyiségeket. 2000-től az osztályterem száma nem tartalmazza az egy tantárgy vagy tantárgycsoport oktatására kialakított szaktantermeket sem.

Osztatlan képzés – *Undivided education*: Az egységes, osztatlan képzésben mesterfokozat (magister, master) szerezhető, amelynek elvégzése, alapfokozat kiadása nélkül ugyanannyi tanulmányi időt igényel, mint az első, majd ezt követően a második képzési ciklus teljesítése. A képzési idő legalább 10 és legfeljebb 12 félév (orvos, állatorvos, fogorvos, gyógyszerész, jogász, építész).

Óvodapedagógus, tanító (közoktatásban) – *Kindergarten teacher, lower-grade and higher-grade school teacher (in initial education)*: Az óvodai csoporttal foglalkozó pedagógus, az osztálytanító és szakos tanítást, illetve gyakorlati oktatást végző pedagógus.

Óvodás gyermek – *Kindergarten child*: Az óvodába felvett és az adatfelvétel eszmei időpontjában az óvoda nyilvántartásában szereplő gyermek.

Ö

Önkéntes nyugdíjpénztár – *Voluntary pension fund*: Természetes személyek által a függetlenség, a kölcsönösség, a szolidaritás és az önkéntesség elve alapján létrehozott, nyugdíj szolgáltatást szervező, finanszírozó és nyújtó társulás.

Önkormányzat mint lakáépítető – *Local government as (dwelling) builder*: A község, a város, a főváros és kerületei, valamint a megye önkormányzata és az általuk közszolgáltatás céljából alapított intézmények.

Öregedési index – *Ageing index*: Az idős népesség a gyermeknépesség százalékában.

Öregségi nyugdíj – *Old-age pension*: Előírt nyugdíjkorhatár betöltése, előírt szolgálati idő esetén, nyugellátási igénybejelentésre teljesítő határozat alapján kapott nyugdíj.

Örökbefogadás – *Adoption*: Az örökbefogadó és a kiskorú örökbefogadott között gyámhatósági engedéllyel családi kapcsolatot létesítő jogviszony.

Örözt (mentő)szállítás – *Protected (rescue) transportation*: Orvosi elrendelés alapján a betegeket orvosi, mentőtiszt vagy mentőápolói felügyelet mellett gyógyintézetből gyógyintézetbe szállítják.

Összes (korrigált rendelkezésre álló) jövedelem – *Total (adjusted disposable) income*: A természetbeni társadalmi juttatások összegével növelt rendelkezésre álló jövedelem.

Összes termés – *Total production (Agriculture)*: A szántóföldön, konyhakertben és más művelési ágban termelt fővetésű, másodvetésű, köztes, szegély- és támasztőnövények együttes mennyiségét jelenti.

P

Partnerország – *Partner country (External trade)*: Az az ország, melynek rezidensével a szolgáltatásnyújtás/-igénybevétel történik; a turizmus esetében az utazót küldő ország, a külföldre utazó magyar állampolgárok esetében a célország; szállítási szolgáltatásoknál exportban a számlát fizető, importban a számlát kiállító honossága szerinti ország; üzleti szolgáltatások esetén az az ország, amelyben a szolgáltatás-külkereskedelmi ügyletben részt vevő külföldi gazdasági szervezetet bejegyezték.

Pedagógus – *Teacher (in initial education)*: A fő munkaviszony keretében teljes vagy részmunkaidőben foglalkoztatott, oktató-nevelő tevékenységet folytató alkalmazott, a képesítésétől és beosztásától függetlenül. (A statisztikai közlésekben a pedagógusok száma a pedagógusok állományi létszámára vonatkozik.)

Pénzügyi mérleg – *Financial account*: Azt mutatja, hogy a folyó fizetési mérleg és a tőkemérleg együttes aktívuma (nettó finanszírozási képessége) milyen pénzügyi eszközök változásában testesül meg, illetve hiányát (nettó finanszírozási igény) mely pénzügyi eszközök finanszírozzák. A pénzügyi mérleg funkcionális bontásban tartalmazza a tőkeműveleteket, azaz megkülönbözteti a közvetlen tőkebefektetések, a portfólióbefektetések, az egyéb befektetések és a nemzetközi tartalékok forgalmát.

Pénzügyi vállalatok – *Financial corporations*: A főtevékenységként pénzügyi közvetítést folytató gazdasági szervezetek, azaz az MNB, a hitelintézetek (kereskedelmi bankok, szakosított hitelintézetek, szövetkezeti hitelintézetek), pénzügyi vállalkozások (pénzügyi lízingcégek, egyéb hitelnyújtók), a biztosítóiintézetek és biztosító egyesületek, az önkéntes kölcsönös biztosító-pénztárak, az önkéntes egészség és onsegélyező pénztárak, magánnyugdíjpénztárak, a befektetési vállalkozások, valamint a pénzügyi kiegészítő tevékenységet végző szervezetek (pl. árutőzsde és értéktőzsde, pénzváltók, befektetési tanácsadók, befektetési alapkezelők, értékpapír-ügynöki tevékenységet végzők, pénzügyi ügynöki szolgáltatást végzők, valamint a biztosítást kiegészítő tevékenységet végzők stb.)

Piaci átlagár – *Average market price*: A piacokon és az átváltásokon a termelők által közvetlenül a lakosságnak értékesített termékek kínálati átlagára. Az átlagár a felhozatali mennyiségek móduszárral (a leggyakrabban előforduló ár) beszorzott értéke és a hozzátartozó mennyiség hányadosa.

Piaci beszerzési ár – *Purchasers' price*: Egységnyi termék vagy szolgáltatás igénybevételéért a felhasználó által ténylegesen fizetett ár. (Tehát nem tartalmazza a termelő célú felhasználáshoz vásárolt termékek és szolgáltatások után visszaigényelhető áfát, valamint a terméktámogatások értékét.)

Postautalvány – *Postal money order*: Rendelkezés pénzügyi továbbítására és kifizetésére. Az adatok nem tartalmazzák az átutalási postautalványokat.

R

Ráfordítások – *Expenditure of R&D units*: A költségek és a beruházások együttes összege, bármilyen hazai vagy külföldi forrásból származnak, függetlenül attól, hogy a pénzforrás eredetileg kutatásra, fejlesztésre vagy más célra állt rendelkezésre.

Reáljövedelem – *Real income*: A termékeknek és szolgáltatásoknak azt a mennyiségét fejezi ki, amelyet a háztartások az adott időszak jövedelmükből – az adott árszínvonal mellett – megszerezhetnek. Számszerűen a háztartások összes jövedelmének egy meghatározott év árain kifejezett értéke, ún. reálértéke.

Reáljövedelem-index – *Real income index*: A jövedelemindex és a fogyasztóiár-index hányadosa.

Reálkereset – *Real wages and salaries*: Az adott keresetösszegért vásárolható termékek és szolgáltatások összessége.

Regisztrált szervezet – *Registered unit*: A megfigyelés időpontjában az adminisztratív nyilvántartásban szereplő, jogilag létező, adószámmal rendelkező egység, beleértve az adott időpontban csőd-, felszámolási és végelszámolási eljárás alatt állókat is.

Rehabilitációs járadék – *Rehabilitation annuity*: Rehabilitációs járadékot azok a megváltozott munkaképességű személyek kapnak, akik együttműködnek a munkaügyi hatósággal. A járadék összege 20 százalékkal magasabb, mint a rokkantsági nyugdíj, és az ebben részesültek segítséget kapnak az elhelyezkedéshez.

Rendelkezésre állási támogatásban részesülők – *Availability support recipients*: Azon aktív korúak ellátására jogosult álláskereső, akiknek közfoglalkoztatásuk idején kívüli időszakban a települési önkormányzat az 1993. évi III. tv. (A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról) szerint rendelkezésre állási támogatást folyósít.

Rendelkezésre álló jövedelem – Disposable income (National accounts): Az a jövedelem, amely a háztartás fogyasztási kiadásait és megtakarításait fedezi.

Rendeltetési ország – Country of destination: Az áru feladásakor a szállítás végső céljaként ismert ország, függetlenül attól, hogy a kiszállítás közvetlenül melyik országba történik.

Reprezentáns ára – Price of an item: A reprezentánsról az országos mintában összegyűjtött valamennyi ár egyszerű számtani átlaga.

Reprezentáns egyedi árindexe – Individual price index of an item: A reprezentáns tárgyidőszaki és bázisidőszaki árának hányadosa.

Részvény – Share (Finances): Részvénytársaság alapításakor vagy jegyzett tőkéje felemelésekor kibocsátott, tulajdonjogot megtestesítő értékpapír, amely a társaság tőkéjének a névérték által meghatározott hányadát testesíti meg.

Rezidens háztartások fogyasztása (háztartások összes /tényleges/ fogyasztása, nemzeti fogyasztás) – Actual consumption of resident households (total (actual) consumption of households, national consumption): A hazai fogyasztás összege az idegenforgalmi kiadások egyenlegével (a külföldi és a belföldi valutabeváltásból származó forintegyenleggel) korrigálva, feltételezve, hogy ez utóbbi túlnyomó részét fogyasztásra fordítják. A Magyarországon honos háztartások fogyasztását tartalmazza.

Rokkant – Disabled person (Health care): Az a munkavállalási korú aktív kereső, akinek egészségkárosodása 80–99%-os, illetve 50–79%-os és nem rehabilitálható. – A Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal szakértői bizottságainak véleményezése alapján I. csoportú rokkant, aki teljesen munkaképtelen és mások gondozására szorul, II. csoportú rokkant, aki teljesen munkaképtelen, de mások gondozására nem szorul, III. csoportú rokkant, aki nem teljesen munkaképtelen.

Rokkantsági nyugdíj, baleseti rokkantsági nyugdíj – Disability pension, accident disability pension: A nyugdíjkorhatár betöltése előtt a munkaképesség-csökkenéssel összefüggésben – a rokkantság mértékét is figyelembe vevő mértékű – igénybe vett nyugdíj.

S, Sz

Saját jogú nyugdíj – Pension on own right: Az öregségi nyugdíj, a rokkantsági, illetve baleseti rokkantsági nyugdíj, a foglalkoztatáspolitikai nyugdíj és a rehabilitációs járadék.

Segítő családtag – Unpaid family worker: A háztartásnak az a tagja, aki a háztartáshoz tartozó gazdaság, vállalkozás tevékenységében segít, ezért a munkájáért fizetséget nem kap, csak a háztartás tagjaként részesül a gazdaság, a vállalkozás eredményeiből.

Szakirányú továbbképzés – Specialized further education: Alap- vagy mesterfokozat megszerzését követő (korábban egyetemi vagy főiskolai végzettség), illetve meghatározott szakképzettségre épülő olyan, újabb végzettséget nem adó képzés, amely speciális szakirányú szakképzettséget tanúsító oklevél kiadásával zárul.

Szállított áru tömege – Quantity of goods transported: A közlekedési eszközre felrakott és elszállított áru tömegének összege tonnában, ami az áru nettó tömege mellett a csomagolóanyag (göngyöleg) és a szállításhoz felhasznált szállítótartály, rakodólap tömegét is tartalmazza.

Szállított utasok száma – Number of passengers transported: A személyszállító járművekre felszállt, illetve azokkal elszállított személyek száma.

Számítógép-állomány – Stock of computers: A beszámolási év utolsó napján az adatszolgáltatónál állományban lévő saját, valamint bérelt számítógépek száma.

Szelektív hulladékgyűjtés – Selective waste collection: A hulladék egyes alkotórészeinek elkülönített gyűjtése. Szelektív hulladékgyűjtésnek minősül már egy hulladékfajta (pl. papír) külön gyűjtése is.

Szélessávú internetkapcsolat – Broadband internet connection: Olyan kapcsolattípus, amely a következő szélessávú kapcsolatokat foglalja magában: xDSL (ADSL, SDSL stb.), kábeltévé-hálózat (kábeltevémodem), UMTS (mobilkapcsolat), vagy egyéb műholdon keresztüli és helyhez kötött vezeték nélküli kapcsolat.

Személy sérüléses közúti közlekedési baleset – Road accident causing personal injury: A közúti közlekedési tevékenységgel kapcsolatos váratlan, nem szándékosan előidézett olyan forgalmi baleset, amelynek következtében haláloset, illetve személy sérülés történt a balesetet követő 30 nappal későbbi állapot szerint.

Szennyvíz – Waste water: A vízhasználat során keletkező, a víz fizikai-kémiai és biológiai tulajdonságainak megváltozásával járó, több-kevesebb szerves és szervetlen szennyeződést tartalmazó víz. Minden kibocsátott szennyvíz tisztítást igénylő szennyvíz. A szennyvíztisztítás az Európai Unió érvényes módszertanához igazodva három minőségi fokozatban történik: mechanikailag, amikor a szennyvízben lévő szilárd, szűrhető vagy ülepsző szennyező anyagokat gépekkel, berendezésekkel távolítják el; biológiailag is, amikor a már mechanikailag tisztított szennyvizet tovább tisztítják mesterségesen irányított biológiai folyamatok (mikroorganizmusok) segítségével; III. fokozattal is, amikor a mechanikailag és biológiailag már kezelt szennyvízből a nitrogént és a foszfort is eltávolítják.

Szennyvízelvezető-hálózat – (Closed) public sewerage network: Elvezető zárt csatornák és műtárgyak egymáshoz kapcsolt rendszere, amelyek a szenny-, használt és csapadékvizet összegyűjtik és elvezetik a szennyvíztisztító telepekre, illetve más szennyvízbefogadóba. *Egyesített rendszerű szennyvízgyűjtő-hálózat:* a szenny-, használt és csapadékvizet ugyanazon hálózaton vezeti el. *Elválasztó rendszerű szennyvízgyűjtő-hálózat:* külön szennyvízcsatorna vezeti el a szenny- és használt vizet és külön csapadékcsontra a csapadékvizet.

Szervezett idegenforgalom – Organized tourism: Az utazási irodák által meghirdetett vagy külön kívánságra összeállított egyéni vagy társas (csoportos) utazás, amelyre az utazás megkezdését megelőzően történt szerződéskötés, és a szerződés a szállás és/vagy étkezés vagy az utazással összefüggő személyszállítás mellett a kiegészítő szolgáltatások előre meghatározott körét tartalmazza.

Színház – Theatre: Pénzügyileg önállóan gazdálkodó, állandó épülettel és hivatásos művészekből álló társulattal rendelkező intézmény, amely rendszeresen előadásokat tart a nagyközönség számára. Az állandó épülettel rendelkező kamaraszínházak, valamint az Operaház Erkel Színháza önálló, a stúdiószínházak és azok a színházak, amelyek állandó épülettel rendelkeznek, de saját társulatuk nincs, nem önálló színházak.

Szoba – Room (Housing): Közvetlen, természetes megvilágítással és szellőzéssel (ajtóval, ablakkal) rendelkező, legalább 4 négyzetméter alapterületű, alvás vagy nappali tartózkodás céljára szolgáló helyiség (háló-, gyermekszoba, ebédlő stb.). A szobák számába az ablakkal is rendelkező hall, étkező, valamint a rendelőnek, váróhelyiségnek, irodának stb. használt szobajellegű helyiségek is beletartoznak. A szobák száma szerinti csoportosítás – függetlenül az egyes szobák nagyságától (alapterületétől) – a lakóegység összes szobáinak együttes száma alapján történik. Így például az egy lakószobából (12 négyzetméteres vagy nagyobb) és két félszobából (12 négyzetméternél kisebb) álló lakás háromszobás.

Szoba (új lakás építése esetén) – Room (in case of new dwellings): Minden olyan fűthető, 6 négyzetmétert meghaladó lakóhelyiség, amelynek közvetlen természetes megvilágítása és szellőzése van, valamint ajtóval vagy falnyílással és legalább egy kétméteres – ajtó, ablak nélküli – falszakasszal rendelkezik.

Szociális étkeztetés – Social catering : Olyan alapszolgáltatás, melynek keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a legalább napi egyszeri meleg étkeztetéséről kell gondoskodni, akik azt önmaguknak, illetve eltartottaiknak tartósan vagy átmeneti jelleggel nem képesek biztosítani.

Szociális költség – Social costs: A munkáltató által kötelezően teljesített járulékok, hozzájárulások (pl. társadalombiztosítási járulék, munkaadói járulék – 2010-től munkaerőpiaci-járulék – rehabilitációs hozzájárulás), a kollektív szerződés, ágazati megállapodás, egyedi munkaszerződés szerint teljesített hozzájárulások, kifizetések (pl. biztosítási díjak, segély) és közvetlenül a munkavállalónak nyújtott szociális juttatások (betegszabadság díjazása, végkielégítés, felmondási időre járó bér, szociális segély stb.)

Szolgáltatások külkereskedelme – International trade in services: Minden olyan magánjogi szerződésen alapuló ügylet, amelynek során egy ország rezidense nem rezidens részére szolgáltatást nyújt (export), illetve nem rezidensről szolgáltatást vesz igénybe (import).

Szolgáltatások teljesítése – (Date or period of) delivery of services (External Trade): A rezidens és nem rezidens közötti szolgáltatástranzakció lebonyolításának tényleges időpontja, azaz amikor a szolgáltatást nyújtották, illetve igénybe vették. Ez eltérhet a pénzügyi teljesítéstől.

Szövetkezet, társas vállalkozás tagja – Members of co-operatives, partnerships: Az a személy, akinek a tagsági viszonya munkavégzési kötelezettséggel jár.

T

Tájvédelmi körzet – Landscape protection region: A természetvédelmi értékek, valamint kedvező természeti tulajdonságok megőrzésére és fenntartására szolgáló nagyobb terület vagy tájrész.

Takarék be- és kifizetés – Paying in and out savings (Information, communication): A postahivatalok takarékbetétkönyv-forgalma.

Tanuló – Pupil, student: Általános iskolába, illetve középfokú oktatási intézménybe beiratkozott, az adatfelvétel eszmei időpontjában az intézménnyel tanulói jogviszonyban lévő személy. (A statisztikai közlésekben 2000-től az általános iskolai tanulók száma nem tartalmazza a gimnáziumi oktatásban tanuló 5–8. évfolyamos tanulókat. Létszámuk a gimnáziumi tanulók számában szerepel.)

Táppénz – Sick pay: A keresőképtelenség időtartamára naptári napra járó keresetpótló ellátás. 2009. augusztus 1-től a táppénz összege folyamatos, legalább kétévi biztosítási idő esetében a figyelembe vehető napi átlagkereset 60%-a, ennél rövidebb biztosítási idő esetében vagy a fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátás tartama alatt 50%-a.

Tárgyi eszköz – Tangible assets: Az a rendeltetésszerűen használatba vett (aktivált) eszköz, amely a termelőtevékenységet rendszeres használat mellett tartósan, legalább egy éven túl szolgálja.

Társadalombiztosítás – Social security: Járulékfizetés vagy speciális jogviszony alapján történő intézményes biztosítás. Fontosabb szolgáltatásai: nyugdíj, egyéb nyugdíjszerű és szociális ellátás, betegség esetére járó ellátás és egyes gyermekgondozással kapcsolatos ellátások.

Társadalombiztosítási jellegű pénzbeli társadalmi juttatások – Social assistance benefits in cash: A központi vagy önkormányzati költségvetés által finanszírozott olyan juttatások, amelyekre a kötelező társadalombiztosítási rendszer nem terjed ki (pl. családi pótlék, önkormányzati segélyek).

Társas vállalkozás – Companies and partnerships (Business partnerships): A társas vállalkozáson az egyéni vállalkozás kivételével az összes többi vállalkozást értjük.

Tartós bentlakásos szociális intézmény – Long-term residential social institution: Tartós jelleggel folyamatos ellátást, nappali és éjszakai tartózkodást, ápolást, gondozást, illetve rehabilitációt nyújtó intézmények.

Tartós nevelésbe vétel – Long-term foster care : Otthont nyújtó ellátást biztosít azon gyermek számára, akinek nincs szülői felügyeletet gyakorló szülője, és kirendelt gyám útján nem lehet gondoskodni neveléséről, vagy szülei hozzájárultak ismeretlen személyek által történő örökbefogadásához.

Tartózkodási hely – Place of stay: Annak a lakásnak a címe, ahol az állampolgár lakóhelye végleges elhagyásának szándéka nélkül három hónapnál hosszabb ideig tartózkodik.

Távbeszélő-fővonal – Telephone main line: Előfizetői szerződés alapján a ténylegesen üzemben lévő és az átmenetileg szünetelő egyéni és közületi (újabbán üzleti, intézményi) fővonalak, továbbá a bárki által igénybe vehető nyilvános állomások, valamint a távközlési szolgálat üzemi fővonalainak összessége. Tartalmazza az ISDN-csatornak számát is. 2005-től itt van nyilvántartva a kábeltelevíziós hálózaton keresztül szolgáltatott vonalak száma is. 2009-től pedig ide tartoznak a szélessávon (DSL-en vagy optikán) keresztül nyújtott helyhez kötött VoIP hangcsatornák.

Távfűtött, melegvízzel ellátott lakás – Dwelling heated by district heating and supplied with hot water: Az, amelynek az épületek, épülettömbök hőellátását, melegvíz-szolgáltatását központilag hőerőműből, fűtőműből, lakóépületek központi kazánjából, természetes hőforrásból vezetéken keresztül biztosítják.

Települési könyvtár – Public library (Municipal library): Általános gyűjtőköri nyilvános könyvtár, amelynek feladata a lakosság (a könyvtárat használó személyek) művelődési és tájékozódási igényeinek kielégítése.

Települési szilárd hulladék – Municipal solid waste: A háztartási hulladék, valamint minden egyéb, elsősorban intézményekben és gazdasági vállalatoknál keletkező a háztartáshoz hasonló összetételű és ezért azzal együtt szállítható és ártalmatlanítható hulladék.

Televízióadó, főadó – Television transmitters. Main transmitter: A hozzá műsorszétesztő távközlőhálózaton érkezett műsorjeleket sugározza.

Teljes termékenységi arányszám – Total fertility rate: Azt fejezi ki, hogy az adott év kor szerinti születési gyakorisága mellett egy nő élete során hány gyermeknek adna életet.

Teljesítő határozat – Approving resolution: A benyújtott igény – igénylő szempontjából nézve – kedvező elbírálását tükröző, államigazgatási eljárás szabályainak eleget tevő határozat valamely nyugdíj, nyugdíjszerű ellátás folyósításának elrendelésére.

Tényleges internet- vagy számítógép-használó – Real internet or computer user: A tevékenységet a felmérés eszmei időpontját (az adott év április 1.) megelőző 3 hónapban végző személy.

Terhességmegszakítás – Abortusz – Induced abortion: A terhesség szándékos beavatkozással – művi úton – történő megszakítása.

Terjesztésre átvett hírlap – Newspaper for distribution: Valamennyi bel- és külföldi kiadású napi-, hetilap, folyóirat, hivatalos lap és egyéb kiadvány (könyv, divatlap stb.), amelyeket a terjesztő vállalat az előfizetésekre, valamint árusítás céljából átvett.

Termékadók- és támogatások egyenlege – Balance of taxes on products: A termékek és szolgáltatások beszerzéséhez, értékesítéséhez és átadásához kapcsolódó adók és támogatások különbözete (ide tartozik például a vám, a jövedéki adó, az általános forgalmi adó, az exporttámogatás).

Termelőbor-kimérés – Wine-growers' tavern: Kizárólag saját termelésű bor kóstolásra vagy elvitelre történő értékesítése a termelő saját borelőállító helyén.

Természetbeni társadalmi juttatás – Social transfers in kind: A kormányzat és a nonprofit szervezetek által előállított vagy vásárolt, a háztartásoknak térítésmentesen (vagy olyan térítés ellenében, amely nem tekinthető közgazdasági értelemben szignifikáns árnak) nyújtott termékek és szolgáltatások értéke. Amennyiben a terméket vagy szolgáltatást részleges térítési díj ellenében nyújtják, akkor ennek térítési díjjal csökkentett értékét tekintjük természetbeni juttatásnak (pl. egészségügyi ellátás, oktatás).

Természetes szaporodás, fogyás – Natural increase, decrease: Az élveszületések és a halálozások különbözete.

Természetes személy mint lakásépítető – Natural person as (dwelling) builder: A lakosság, ha saját anyagi erejéből (készpénz, készpénz és kölcsön), többnyire saját használatra építkezik.

Természetvédelmi terület – Nature conservation reserve: A természetvédelmi értékek megővására és fenntartására szolgáló terület, valamint a feltárt barlang és annak felszíni területe.

Tévedések és kihagyások (NEO) – Net errors and omissions: Tartalmazza azt a statisztikai hibát, amely a fizetési mérlegben az eltérő adatforrások, esetenként aggregált információk (banki és vállalati jelentések konszolidálása, vámtatisztika beépítése stb.) felhasználása miatt keletkezik. A sor utólagosan és formailag juttatja érvényre a kettős könyvelés elvét, azaz a tartozik és a követel oldal egyezőségét.

Tisztított (nettó) reprodukciós együttható – Net reproduction rate: Azt fejezi ki, hogy az egy nőre jutó leánygyermek közül az adott év halandósága mellett hányan jutnának el a szülőképes életkorba. Ha a mutató értéke 1, a népesség stagnál, az 1-nél nagyobb érték szaporodást, az 1-nél kisebb érték fogyást jelent.

Több napra látogatók – Overnight visitors: 1–3 éjszakát eltöltő látogatók (rövid tartózkodás), 4 vagy több éjszakát eltöltő látogatók (hosszú tartózkodás).

Többszintes, többlakásos épület – Multi-storey, multi-dwelling building: Egy telken legalább kétszintes és legalább háromlakásos, oldalhatáron, szabadon álló vagy zárt sorú lakóépület.

Tőkeemlék – Capital account: Egyrészt a viszonzatlan tőkeátutalásokat, másrészt a nem termelt, nem pénzügyi eszközök tulajdonjogának értékesítéséhez kapcsolódó bevételeket és kiadásokat tartalmazza.

Tőzsdére bevezetett értékpapír – Security listed on the stock exchange: A tőzsdére bevezetett értékpapíroknak a Tőzsdetitkárság által kiadott hivatalos listáján szereplő értékpapír.

Trolibuszhálózat-hossz – Length of trolley bus network: A negatív felsővezeték mentén mért hossz.

Tudományos fokozattal rendelkezők – Persons with scientific degree: A magyar állampolgárok Magyarországon és külföldön szerzett, Magyarországon honosított tudományos fokozatait tartalmazza. Nem tartalmazza a külföldi állampolgárok Magyarországon megszerzett tudományos fokozatait, kivéve, ha a külföldi állampolgár Magyarországon letelepedett vagy tartós munkavállalás céljából itt tartózkodik.

Tulajdonosi jövedelem részei – Property income components: A befektetett pénzügyi eszközök után járó kamat, az osztalék- és a biztosítási befektetésből, továbbá a termőföld bérbeadásából származó bevételek és a felvett hitelek törlesztésére fordított kiadások egyenlege.

Tüdőszűrő vizsgálat – Screening for TB (pulmonary screening examination): Radiológiai és fototechnikai módszerrel végzett olyan szakvizsgálat, amely elsősorban a tüdőtuberkulózisban, illetve tüdődaganatos megbetegedésben szenvedők felkutatását célozza.

Tűzeset – Fire case: Az az égési folyamat, amely veszélyt jelent az életre, testi épségre vagy anyagi javakra, illetve azokban károsodást okoz.

U

Új beteg (gondozóintézeti) – New patient (dispensaries): Akit a tárgyévben vettek nyilvántartásba, gondozásba; a tbc-s és nemi beteg esetében az, akit előző gyógykezelése során gyógyultnak nyilvánítottak, de ismét megbetegedett.

Unión kívüli forgalom – Extra-EU trade: Az unión kívüli országokkal (ún. harmadik országok) folytatott külkereskedelmi forgalom.

Uniói forgalom – Intra-EU trade: Az Európai Unió tagállamaival lebonyolított külkereskedelmi forgalom.

Utaskilométer – Passenger kilometre: Egy utas egy kilométerre való elszállítása.

Utazás – Travel: Egy személy által végzett olyan tevékenység, melynek során elhagyja a lakóhelyül szolgáló települést egy évnél rövidebb időtartamra.

Utazási célok – Purpose of visit (motivation): Üdülés; körutazás; városnézés; természetjárás; rokon, barát, ismerős meglátogatása; gyógykezelés, egészségmegőrzés; kulturális és sportrendezvény meglátogatása; vadászat; vallási cél. Üzleti turizmus: konferencia, kongresszus; üzleti út; kiállítás, vásár. Vásárlás. Átutazás. Egyéb: munkavégzés; üzletelés; tanulás; egyéb utazási cél

Utazási csomag – Package tour: Az olyan utazási szolgáltatás, ahol az utazásszervező személyszállítási, szállás- és egyéb turisztikai szolgáltatások (így különösen étkezés, idegenvezetés, szórakoztató, illetve kulturális program) közül legalább kettőnek előre megállapított együttesét úgy nyújtja, hogy a szolgáltatás díját valamennyi részsolgáltatásra kiterjedően összesítve, egy összegben határozza meg (a továbbiakban: részvételi díj), függetlenül attól, hogy az egyes részsolgáltatások számlázása külön-külön vagy egyszerre történik.

Utazási iroda – Tour operator: Utazásszervezői tevékenységi bejegyzéssel rendelkező utaztató szervezet (ágazati besorolástól függetlenül).

Utazásközvetítői tevékenység – Travel agency activities: Üzletszerű gazdasági tevékenység keretében utazási szolgáltatás nyújtására az utazásszervező megbízása alapján, annak nevében szerződések kötése.

Utazásszervezői tevékenység – Tour operator activities: Üzletszerű gazdasági tevékenység keretében személyszállítási, szállás- és egyéb turisztikai szolgáltatások (így különösen étkezés, idegenvezetés, szórakoztató, illetve kulturális program) közül legalább kettőnek az együttesét tartalmazó szolgáltatás (a továbbiakban: utazási szolgáltatás) összeállítása és nyújtása.

Utaztató szervezetek – Travel organisations: Utaztatási jogkörrel rendelkező gazdasági szervezetek: utazási irodák és ügynökségek.

Utaztató ügynökség – Travel agency: Utazásközvetítői tevékenységi bejegyzéssel rendelkező utaztató szervezet, amely az utazási szerződést a belföldi utazásszervező megbízottjaként, illetve a külföldi utazásszervező bízománysaként köti meg.

V, W

Vágányhossz – Length of tracks: A lefektetett sínpárok kilométerben kifejezett összes hossza.

Válás – Divorce: A jogerőre emelkedett bírói ítélettel felbontott és érvénytelenített házasság.

Válási arányszám – teljes válási arányszám – Divorce rate – total divorce rate: A válásoknak a házasságban élő népességhez viszonyított aránya. A korcsoportos adatoknál a viszonyítási alap az elvált életkorával azonos korcsoport.

Vállalkozás mint lakáépítető – Enterprise as (dwelling) builder: Hazai, külföldi vagy vegyes tulajdonformában működő olyan gazdasági egység, amelyik saját nevében, saját felelősségére üzletszerű tevékenységet folytat, nyereség elérésére törekszik és ennek érdekében kockázatot vállal. (Jogi és nem jogi személyiségű vállalkozások egyaránt ide tartoznak.)

Vallás, hitfelekezet (népszámlálás) – Religion, denomination (population census): Az adatok a népszámlálás során összeírt – minden befolyástól mentesen – megjelölt valláshoz, felekezethez, egyházhoz, vallási közösséghez való tartozást mutatják. A vallás, hitfelekezet kérdése nem terjedt ki a vallás gyakorlására, a vallásosságra, vagy valamely egyházhoz, felekezethez, vallási közösséghez való adminisztratív tartozásra. A válaszadás önkéntes volt, így az összeírt személy jelezhetette, hogy *nem kíván válaszolni*, illetve üresen is hagyhatta a kérdést (vallása *ismeretlen*).

Várható átlagos élettartam – Average life expectancy: Azt fejezi ki, hogy a különböző életkorúak az adott év halandósági viszonyai mellett még hány évi élettartamra számíthatnak.

Vasúti közlekedési baleset – Railway accident: Az a baleset, melyben legalább egy mozgásban lévő vasúti jármű vett részt, legalább egy ember meghalt vagy súlyosan megsérült, illetve a mozgóállományban, vágányban, más berendezésben vagy a környezetben jelentős anyagi kár keletkezett.

Vasútvonalak vágányhossza – Length of rail tracks: A lefektetett sínpárok összes hossza.

Védelembe vétel – Taking the child under protection: Ha a szülő a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi, és a gyermek részére a gyermekjóléti szolgálat család gondozóját rendeli ki.

Védett természeti értékek – Protected natural values: A természet védelméről szóló törvény vagy más jogszabály által védetté, fokozottan védetté nyilvánított – kiemelt természetvédelmi oltalomban részesülő – élő szervezet egyede, fejlődési alakja, szakasza, annak származéka, illetőleg az élő szervezetek életközösségei, valamint barlang, ásvány, ásványtársulás, ősmaradvány.

Végző energiafelhasználás – Final energy consumption: A végső energetikai, valamint a nem energetikai vagy anyag jellegű felhasználás összege, a más energiahordozóra való átalakítás céljából történt felhasználás nélkül.

Végző fogyasztás – Total final consumption: Azoknak a termékeknek és szolgáltatásoknak az értéke, amelyeket a háztartások és a közösség fogyaszt el, függetlenül a finanszírozás forrásától. Nemzetgazdasági szinten megegyezik a végző fogyasztási kiadásokkal.

Végzetek – Graduates: Az iskolai oktatás egy meghatározott szintjén (pl.: általános iskola, szakiskola, középiskola) az utolsó évfolyamot sikeresen befejezték, illetve záróvizsgát tettek.

Vegyes jövedelem – Mixed income: A kisvállalkozások jövedelme, a háztartások saját fogyasztásra történő termelésből származó jövedelme, valamint az adószámmal nem rendelkező vállalkozási tevékenységet végzők jövedelme. Ezeknél a tételeknél nem lehet szétválasztani a munkavállalói jövedelmet és a tőkehozadékok kifejező működési eredményt.

Vendéglátóhely – Catering unit: A vendéglátóhely rendszeresen (állandó vagy ideiglenes jelleggel) nyitva tartó szolgáltatóhely, ahol a vendégek részére étel- és/vagy italszolgáltatást biztosítanak. Ide tartozik a munkahelyi, illetve közétkeztetés, valamint az étel házhozszállítása is.

Veszélyeztetett kiskorú – Endangered minor: Az a települési önkormányzat jegyzője által nyilvántartott kiskorú, akinek a fejlődését környezeti, magatartásbeli, anyagi, egészségi okok akadályozzák.

Vezeték nélküli (wireless) internet-hozzáférés – Wireless Internet access: Az interneten keresztüli kommunikációnak egy olyan típusa, amely rádió-, mikrohullámú vagy infravörös jelekkel valósul meg.

Vezető, vezetőhelyettes (közoktatásban) – Director, deputy director (in initial education): Az iskolaigazgató és igazgatóhelyettes, az óvodavezető és vezetőhelyettes, a gyakorlati oktatást vezető és az egyéb vezető.

Villamos erőművi önfogyasztás – Self-consumption of power stations: Az a saját termelésű villamosenergia-mennyiség, amelyet az erőmű berendezései villamosenergia-, illetve hőenergia-termelés érdekében használnak fel. A termelt és az erőműből kiadott villamos energia különbségének felel meg.

Viszonylatok hossza – Length of routes: Az egyes viszonylatok (menetrend szerinti járatok) teljes útvonalának együttes hossza.

Viszonylatok száma – Number of routes: Meghatározott útvonalon közlekedő menetrend szerinti járatok számának összege.

Vízi közlekedési baleset – Water traffic accident: Vízi forgalmi baleset, amelynek következtében a baleset időpontjában fennálló állapotot figyelembe véve haláleset, személysérülés történt történt vagy anyagi kár keletkezett.

VSAT – VSAT (Very Small Aperture Terminal): Vegyes csomagkapcsolt adatátviteli szolgáltatás, amelynek során a szolgáltató a felhasználó előfizetők adatait – adatátviteli csomagkapcsoló központokkal és az azokat összekötő áramkörökkel létesített hálózaton – digitális jelekből álló adatcsomagokban továbbítja.

WAN (nagy kiterjedésű hálózat) – Wide area network (WAN): Földrajzilag szétszórta, széles kiterjedésű telekommunikációs hálózat.

X

X.25 – X.25: Csomagkapcsolt hálózatokhoz kidolgozott szabványos interfészprotokoll (általában 64 kbit/s), amely biztosítja az adatterminál interaktív kapcsolódását, a szabványoknak megfelelő nyilvános vagy magánhasználatú X.25 hálózatokhoz.

xDSL – xDSL (Digital Subscriber Line): A DSL egy technológia, amely nagysebességű digitális kommunikációt tesz lehetővé normál rézvezetékes telefonvonalon keresztül. A DSL betűszó előtt feltüntetett „x” jelzi, hogy tartalmazza az összes DSL-típusú csatlakozási lehetőségeket (pl. ADSL, SDSL, RADSL, HDSL, IDSL stb.).

Z

Zöldterület – Green area: A települések közhasználatú, kerti burkolattal, fásítással kialakított, nagyjából növényzetel borított, korlátozás nélkül, nyilvánosan látogatható parkjai, játszóterei és az erdők.